

Μνήμων

Τόμ. 10 (1985)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ

Δ. ΑΝΩΓΕΙΑΤΗΣ: Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές (1800-1821) ● Μ. ΚΟΥΥΒΑ - ΚΑΡΑΛΕΚΑ: Κατάλογος 'Ιστορικού 'Αρχείου Ζακύνθου ● Δ. ΛΟΥΛΕΣ: 'Η δολοφονία του Ι. Καποδίστρια και ή Ρωσία ● Κ. ΝΤΟΚΟΣ: 'Η μετοικεσία των 'Αθηναίων στην Πελοπόννησο και ή πρώτη φάση του 'Επαναπατρισμού τους (1688 - 1691) ● Κ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Συμβολή στην ιστορία της ελληνικής άμισθας (1849 - 1857) ● ΛΟΥΚΙΑ ΔΡΟΥΔΙΑ: 'Η έθμικη παράδοση στην ονοματοθεσία και ή Διαφωτισμός. Ένα παράδειγμα από την 'Αρχαία ● ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ: 'Εμμονική Τροχάνης. Ένας μύθος άισαυός του ΙΗ' αιώνα ● ΣΟΦΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ: 'Η έφημερίδα «Καμπάνια», όργανο των έλλδρων και των νέων των συμφορώντων, Μυτιλήνη 1923 - 24 ● Φ. ΗΛΙΟΥ: Δέκα εκδόσεις της τυπογραφίας Γλακή με έπιμέλεια του έββα Γραβενίου στα χρόνια 1673-1674 ● ΕΛΕΝΗ ΓΑΡΔΙΚΑ - ΚΑΤΣΙΔΑΚΗ: 'Ο ρόλος της Δάσκαλης του Λονδίνου στην πύση του Αύγουστίνου Καποδίστρια ● Κ. ΚΑΤΗΦΟΡΗΣ: Οι έμπορικες συντροφίες στη Λευκάδα σύμφωνα με το 'Αρχείο του Γ. Ζαμπέλη (1734-1743) ● Α. ΠΟΛΙΤΗΣ: Μεθιστορήματα, όγορά και παραγωγή του βιβλίου. Σέψεις γύρω από μία πληροφορία των μέσων του 19ου αιώνα ● Φ. ΗΛΙΟΥ: 'Εκδόσεις των «'Ανδραγαθειών Μιχαήλ Βασιλάου» και ένας βιβλιοκατάλογος του Βορίου ● Γ. ΚΥΡΟΜΗΛΙΔΗΣ: 'Ο Κερκός μελετητής του Bentham ● ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΠΑΛΑΤΑ: 'Αποστολές βιβλίων στη βιβλιοθήκη της Χίου. Στοιχεία από την 'Αλληλογραφία 'Αδαμάντιου Κοραή και 'Αλεξάνδρου Βασιλείου (1799-1817)

ΑΘΗΝΑ 1985

Η ΜΕΤΟΙΚΕΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ (1688- 1691)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΤΟΚΟΣ

doi: [10.12681/mnimon.326](https://doi.org/10.12681/mnimon.326)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΝΤΟΚΟΣ Κ. (1985). Η ΜΕΤΟΙΚΕΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ (1688- 1691). *Μνήμων*, 10, 96-138. <https://doi.org/10.12681/mnimon.326>

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΤΟΚΟΣ

Η ΜΕΤΟΙΚΕΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ
(1688 - 1691)

Έννι ἀπὸ τὰ πιὸ δραματικά ἐπεισόδια τῆς ἀθηναϊκῆς ἱστορίας στοὺς νεότερους χρόνους ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητα ἡ ἐρήμωση τῆς Ἀθήνας καὶ ἡ ὁμαδική μετοικεσία τῶν κατοίκων τῆς στῆν Πελοπόννησο καὶ σὲ ἄλλα βενετοκρατούμενα ἐδάφη κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ βενετοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1684 - 1699.

Μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς Πελοποννήσου τὸ καλοκαίρι τοῦ 1687 οἱ Βενετοὶ ἀποφάσισαν ἀρχικὰ νὰ ἐκστρατεύσουν ἐναντίον τῆς Χαλκίδας, ἐπειδὴ ἡ ἄλωση τῆς θὰ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ περιέλθει αὐτόματα στὴν κατοχὴ τους τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Ρούμελης, νὰ ἀπομακρυνθοῦν ὀριστικά οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὸν Ἰσθμὸ καὶ νὰ ἐξασφαλισθεῖ ἔτσι ἡ χερσόνησος ἀπὸ κάθε ἐχθρική εἰσβολή¹. Στὴ συνέχεια ὁμως ἀναθεώρησαν τὶς ἀρχικὲς προθέσεις τους. Τὸ καλοκαίρι εἶχε σχεδὸν περάσει, ἡ περίοδος τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων πλησίαζε στὸ τέλος τῆς καὶ ὁ ὑπολειπόμενος χρόνος δὲν ἀρκοῦσε γιὰ τὴν ἐκστρατεία τῆς Χαλκίδας. Ἀναγκαστικὰ λοιπὸν ἀναβλήθηκε ἡ διεξαγωγή τῆς γιὰ τὴν ἐπόμενη χρονιά². Τότε ὁμως ἀνέκυψε ζήτημα ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς Ἀθήνας.

Ἀντιμετωπίζοντας τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ πολεμικὸ συμβούλιο τῶν Βενετῶν ἐξέτασε τὴ σκοπιμότητα τῆς ἐπιχείρησης μὲ βάση τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα, ποὺ διατυπώθηκαν ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγο Μοροζίνι : 1) ἐάν, μετὰ τὴν κατάληψη τῆς Ἀθήνας, θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ διαχειμάσει ἐκεῖ τὸ βενετικὸ ἐκστρατευτικὸ σῶμα, καὶ 2) ἐάν, διαχειμάζοντας στὴν Ἀθήνα θὰ μποροῦσε νὰ ἐμποδίσει ἀποτελεσματικὰ τὴν εἰσβολὴ τῶν Τούρκων στὴν Πελοπόννησο. Στὴ συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγο μὲ βεβαιότητα —καὶ μάλιστα χρησιμοποιήθηκε σὰν ἐπιχείρημα γιὰ

1. Κωνστ. Ντόκου, Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς κατὰ τὸν ἐνετοτουρκικὸν πόλεμον (1684 - 1699) καὶ ὁ Σαλῶνων Φιλόθεος, Ἀθῆναι 1975, σ. 17.

2. Alessandro Locatelli, Racconto storico della veneta guerra in Levante, Colonia 1691, p. 2a, σ. 2.

τὴν ἀποτροπὴ τῆς ἐπιχείρησης—ὅτι σὲ περίπτωσιν κατὰληψης τῆς Ἀθήνας ἡ πόλις δὲν θὰ μπορούσε νὰ κρατηθεῖ μόνιμα ἀπὸ τοὺς Βενετοὺς, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλειφθεῖ καὶ νὰ καταστραφεῖ, ἐνῶ οἱ κάτοικοί της θὰ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξοικισθοῦν³. Ἔτσι λοιπόν, πρὶν ἀκόμη ἀποφασισθεῖ ἡ ἐκστρατεία, ἡ τύχη τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν Ἀθηναίων ἦταν προκαθορισμένη καὶ ἀναπόφευκτη σὲ περίπτωσιν ποὺ οἱ Βενετοὶ θὰ προχωρούσαν στὴν πραγματοποίηση τῶν σχεδίων τους καὶ θὰ πετύχαιναν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν. Τελικὰ, στὸ συμβούλιο αὐτὸ ἀποφασίσθηκε νὰ διαχειμᾶσουν τὰ στρατεύματα στὴν Κόρινθο, στὸ Ναύπλιο καὶ στὴν Τριπολιτσά (τὸ ἱππικὸ), ἀλλὰ προτοῦ ἀποσυρθοῦν γιὰ τὴ διαχείμασιν νὰ ἐπιχειρηθεῖ ἡ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Ἀθήνας⁴.

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιχείρησης καταστρώθηκε ἀπὸ τὸ ἴδιο πολεμικὸ συμβούλιο ὡς ἑξῆς: ἓνα μέρος τοῦ στόλου (*squadra delle navi*) θὰ κατευθυνόταν πρὸς τὴ Χαλκίδα γιὰ νὰ δώσει στοὺς Τούρκους τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἐπίθεσις θὰ γινόταν ἐναντίον τῆς πόλεως αὐτῆς, ὥστε νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ συγκεντρώσουν ἐκεῖ τὸν κύριον ὄγκον τῶν δυνάμεών τους. Στὴ συνέχεια ὁ βενετικὸς στρατὸς μὲ τὶς γαλέρες καὶ τὶς γαλεάτσες τοῦ στόλου θὰ ἐμφανίζοταν στὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ Βενετοὶ θὰ ἀπαιτοῦσαν ἐκβιαστικὰ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἀθήνας (προφανῶς Ἕλληνες καὶ Τούρκους) νὰ καταβάλουν πενήντα μὲ ἐξήντα χιλιάδες ρεάλια⁵ γιὰ τὴν ἐνίσχυσις τοῦ Δημόσιου Ταμείου⁶. Σὲ περίπτωσιν ἄρνησός τους θὰ πραγματοποιοῦσαν τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τῆς πόλεως γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἔτσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν Τούρκων ἀπὸ τὸν Ἰσθμό. Ὅπως εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ἡ ἐκστρατεία ὑπαγορεύθηκε οὐσιαστικὰ ὄχι τόσο ἀπὸ στρατηγικοὺς λόγους, ὅσο ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ἐξεύρεσις χρηματικῶν πόρων ποὺ πίεζε γενικότερα τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς ἐξωθοῦσε νὰ ἐξοικονομοῦν ἐπὶ τόπου καὶ μὲ κάθε τρόπο τὰ μέσα γιὰ τὴ συντήρησιν τοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος καὶ τὴ διεξαγωγὴ τοῦ πολέμου. Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες ἡ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Ἀθήνας ἔπαιρνε χαρακτῆρα τυχοδιωκτικὸν ἢ ἀπαίτησις γιὰ τὴν καταβολὴ τῶν λύτρων τῇ μετέτρεπε σὲ καθαρὰ ληστρικὴ ἐνέργεια καὶ τόσο περισσότερο ἀφοῦ τὸν περασμένο μόνις χρόνον οἱ Βενετοὶ εἶχαν ἐγγυηθεῖ στοὺς Ἀθηναίους, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτεθοῦν στὴν πόλιν τους

3. L. Emm. de Laborde, Documents inédits ou peu connus sur l'histoire et les antiquités d'Athènes, Paris 1854, σ. 156 - 159.

4. Ὁ.π., σ. 158.

5. Ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ ἀπαίτησις ἐτήσιας χρηματικῆς εἰσφορᾶς ποὺ συνήθως ζητοῦσαν οἱ Βενετοί, ἀλλὰ γιὰ ἐφάπαξ καταβολὴ λύτρων.

6. Laborde, ὁ.π., σ. 158, 175. Πρβλ. τὴ σημείωσιν τῆς Anna Akerhjelm στὸ ἡμερολόγιό της στίς 15 Σεπτ. 1687: "il a été décidé qu'on irait à Athènes pour mettre la ville à contribution", ὁ.π., σ. 273.

καί εἶχαν συμφωνήσει μάλιστα μιᾷ ἐτήσια φορολογία πού θά εἰσέπρατταν ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἐγγύησής τους αὐτῆς⁷.

Ἐφαρμόζοντας τὰ σχέδια αὐτά ὁ βενετικός στόλος κατευθύνθηκε μέ τὰ ἀποβατικά στρατεύματα στόν Πειραιᾶ καί προσορμίστηκε τήν 21 Σεπτ. 1687 μέσα στό λιμάνι. Μιά ἐπιτροπή τῶν Ἀθηναίων⁸ κατέβηκε ἀμέσως ἐκεῖ, παρουσιάστηκε στό Μοροζίνι καί ὑποδέχτηκε τοὺς Βενετοὺς σάν ἐλευθερωτές. Δὲν γνωρίζουμε ἂν διατυπώθηκε στοὺς Ἀθηναίους ἡ ἀπαίτηση νά καταβάλουν τίς 50 - 60 χιλιάδες ρεάλια, πάντως ἡ ἐπιτροπή τοὺς ἔδωσε τήν πληροφορία, ὅτι οἱ Τούρκοι εἶχαν ἀποσυρθεῖ στήν Ἀκρόπολη μέ σκοπὸ νά προβάλουν ἀντίσταση καί, προφανῶς, χωρίς διάθεση νά συμμεριστοῦν μαζί μέ τοὺς Ἑλλήνες τήν πληρωμὴ τῶν ὑπέρογκων λύτρων. Ἔτσι ἀναγκαστικά ἡ ἐπόμενη ἐνέργεια τῶν Βενετῶν ἦταν ἡ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς πόλης καί τῆς Ἀκρόπολης, πού σὲ διάστημα λίγων ἡμερῶν περιήλθαν στήν κατοχή τους.

Ἀμέσως μετὰ τὴν κατάληψη τῆς Ἀθήνας, στό πολεμικὸ συμβούλιο πού συνήλθε στίς 2 Ὀκτωβρίου, ἐξετάστηκαν οἱ νέες προοπτικὲς πού δημιούργησαν τὰ τελευταῖα γεγονότα. Ἡ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Χαλκίδας ἀναβλήθηκε ὀριστικά πιά γιὰ τὸν ἐπόμενο χρόνο καί ἀποφασίστηκε νά διαχειμᾶσει ὁ στρατὸς στήν Ἀθήνα καί ὁ στόλος στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ. Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ὑπαγορεύτηκε κυρίως ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι τὴν ἴδια ἐποχὴ στήν Πελοπόννησο παρουσίασε ἔξαρση ὁ λοιμὸς πού εἶχε ἤδη ἐκδηλωθεῖ στὴ χερσόνησο καί οἱ Βενετοί, μέ τὴ διαχείμαση στήν Ἀθήνα, ἐπιζητοῦσαν νά ἀποτρέψουν τὴ διάδοσή του στόν κύριο ὄγκο τοῦ στρατοῦ τους⁹.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἴδια ἐποχὴ, μὴ γνωρίζοντας βέβαια τί θά πάθουν ἀργότερα, ἦταν ἐνθουσιασμένοι γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τοὺς Τούρκους καί ὕμνοῦσαν τοὺς Βενετοὺς σάν ἐλευθερωτές¹⁰. Γιὰ νά δείξουν τὴν ἀφοσίωσή τους στὴ Βενετία, ἀλλὰ καί τὴ διάθεση πού εἶχαν νά ὑπερασπίσουν μαζί μέ τοὺς νέους κυρίαρχους τὸν τόπο τους, συγκρότησαν δύναμη ἀπὸ πεντακόσιους καί πλέον ἑνοπλους Ἀθηναίους πού ἐνσωματώθηκε στὰ βενετικά στρατεύματα καί ἀντιμετώπισε μαζί τους διάφορες

7. Locatelli, ὁ.π., p. 1a, σ. 276 - 277. Πρβλ. Laborde, ὁ.π., σ. 149. Ντόκου, ὁ.π., σ. 12, 59 - 60.

8. Locatelli, ὁ.π., p. 2a, σ. 3. Πρβλ. Περ. Ζερλέντου, Ἀργυρὸς Βερναρδῆς ὁ Ἀθηναῖος (1659 - 1720), Ἑρμούπολις 1921, σ. 4 - 5.

9. Laborde, ὁ.π., σ. 170 κ.ε. Πρβλ. Κωνστ. Α. Μέρτζιου, Παρθενῶν - Μοροζίνι καί τὸ δρᾶμα τῶν Ἀθηναίων, «Ἀθηνᾶ» 55 (1951), σ. 245 - 246. Πρέπει νά σημειωθεῖ, ὅτι τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔγγραφα, πού δημοσιεύει ὁ Μέρτζιος στίς σ. 245 - 254, ἀποτελοῦν ἀποσπασματικὲς μεταφράσεις τῶν πρωτοτύπων, πού εἶχε ἤδη ἐκδόσει ὁ Laborde, ὁ.π., σ. 170 - 193. Ἐπομένως δὲ συντρέχει λόγος παραπομπῆς σ' αὐτά.

10. Laborde, ὁ.π., σ. 173. Πρβλ. Ντόκου, ὁ.π., σ. 9 κ.ε.

τουρκικὲς ἐπιδρομὲς τὶς πρῶτες ἡμέρες μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πόλης¹¹.

Ὡστόσο, καθὼς ὁ χειμώνας προχωροῦσε καὶ οἱ Βενετοὶ ἔπρεπε νὰ προετοιμαστοῦν γιὰ τὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις τῆς ἐρχόμενης χρονιᾶς, ἀνέκυψε ἀναπόδραστα τὸ ζήτημα τῆς Ἀθήνας, δηλαδὴ νὰ ἀποφασίσουν ἂν ὁ βενετικὸς στρατὸς θὰ κρατοῦσε ἢ ὄχι τὴν πόλη καὶ τὸ κάστρο της. Πραγματικὰ οἱ Βενετοὶ ἐπείγονταν τώρα νὰ προχωρήσουν στὴν τελικὴ λύση (risoluzione finale) τοῦ ζητήματος, ἐπειδὴ τοὺς πίεζε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἐνδεχόμενο μήπως χρονοτριβώντας στὴν Ἀθήνα ὑποχρεωθοῦν νὰ διαθέσουν τὰ στρατεύματά τους γιὰ τὴν προστασία τῶν Ἀθηναίων ὑπηκόων τους, σὲ περίπτωσι πού ὁ ἐχθρὸς πρόωρα καὶ ἀπρόσμενα παρουσιαζόταν μὲ μεγάλες δυνάμεις στὴν περιοχὴ τῆς Ἀττικῆς¹².

Τὴν ἴδια ἐποχὴ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἦταν γεμάτοι ἀνησυχία¹³. Ὡς δὲν φαντάζονταν ἀκόμη ὅτι ἦταν ἀναπόφευκτο νὰ μετοικισθοῦν ὁμάδικα καὶ σκέφτονταν πῶς θὰ βροῦν τρόπο νὰ ὑπερασπίσουν τὴν πόλη τους ἀπὸ μελλοντικὲς ἐπιδρομὲς τῶν Τούρκων, ὅταν θὰ ἀποχωροῦσε ὁ βενετικὸς στρατός. Οἱ πρόκριτοι τῶν Ἀθηναίων, ἐκφράζοντας τὶς ἀπὸψεις ὅλου τοῦ λαοῦ, ἔκαναν ἐντονες καὶ συνεχεῖς παραστάσεις στὸ Μοροζίνι ἰκετεύοντάς τον προφορικὰ ἢ ὑποβάλλοντάς του γραπτὰ ὑπομνήματα γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν οἱ Βενετοί, ὥστε νὰ μὴν ἐγκαταλείψουν τὴν πατρίδα τους. Σὰν ἀντάλλαγμα πρόσφεραν τὶς περιουσίες τους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τους, ὑποστηρίζοντας ὅτι εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ παρατάξουν τρεῖς χιλιάδες μαχητές. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ περισσότεροί ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ἀοπλοὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγο νὰ τοὺς διαθέσει ἕνα τμῆμα τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀποκρούουν τὶς ἐχθρικὲς ἐπιθέσεις μετὰ τὴν ἀπομάκρυνση τῶν Βενετῶν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα¹⁴.

Στὸ τέλος ἀκριβῶς τῆς χρονιᾶς (31 Δεκεμβρίου 1687) συγκροτήθηκε καὶ πάλι τὸ πολεμικὸ συμβούλιο¹⁵, τὸ πρῶτο μετὰ ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς 2 Ὀκτωβρίου, καὶ ὁ Μοροζίνι διατύπωσε πέντε σημεῖα πάνω στὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ παρθοῦν ἀποφάσεις: 1) ἂν θὰ διατηρηθεῖ ἢ θὰ κατεδαφιστεῖ τὸ κάστρο τῆς Ἀκρόπολης, 2) ἂν θὰ κρατηθεῖ ἢ θὰ ἐγκαταλειφθεῖ ἡ πόλη, 3) ποιά μέτρα θὰ ἔπρεπε νὰ παρθοῦν γιὰ τὴν ὀχύρωση καὶ τὸν ἐφοδιασμό της σὲ περίπτωσι πού οἱ Βενετοὶ θὰ τὴν κρατοῦσαν, 4) ἂν θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρηθεῖ ἡ πόλη ἄθικτη ἢ νὰ καταστραφεῖ σὲ περίπτωσι ἐγκατά-

11. Laborde, ὁ.π.

12. Ὁ.π., σ. 176.

13. Locatelli, ὁ.π., σ. 37.

14. Laborde, ὁ.π., σ. 176 - 177.

15. Ὁ.π., σ. 174 κέ.

λειψής της και 5) με ποιό τρόπο και σε ποιό μέρος θα μεταφερόταν ένας τόσο μεγάλος αριθμός κατοίκων¹⁵.

Τò πολεμικό συμβούλιο, αφού ανέβαλε για αργότερα την απόφασή του για την τύχη του κάστρου, έκρινε ότι ήταν αδύνατο να ζωστεί ή πόλη με τείχος ή να άφεθεί σ' αυτήν ένα τμήμα στρατού για την υπεράσπιση των κατοίκων της μετά την αποχώρηση των Βενετών. Έτσι, αποφάσισε ομόφωνα να την εγκαταλείψει άθικτη, χωρίς δηλαδή να κατεδαφιστούν τὰ κτήριά της, να μεταφερθούν οί Ἀθηναῖοι στο Μοριά ή σε ἄλλους νεοκατακτημένους τόπους σύμφωνα με την προτίμησή τους και να παραχωρηθούν σ' αὐτοὺς σπίτια καὶ κτήματα ἀνάλογα με τις ἀνάγκες τους· τέλος, ή μεταφορά των οἰκογενειῶν καὶ τῆς κινητῆς περιουσίας τους να πραγματοποιηθεῖ με πλοῖα τοῦ στόλου. Μετά την απόφαση αὐτή οἱ Βενετοὶ ἄρχισαν να ὀδημονοῦν καὶ να ἐπείγονται να τελειώσει ὅσο τὸ δυνατό πιὸ γρήγορα ή ἀναχώρηση των Ἀθηναίων, ἐπειδὴ τοὺς ἔπιασε φόβος μήπως ἐμφανιστούν οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μεταφορᾶς καὶ δὲν μπορὸν να ἀποσύρουν τὸ στρατό τους.

Οἱ Ἀθηναῖοι ποὺ ὀφείλαν να φορτώσουν τὰ ὑπάρχοντά τους στὰ πλοῖα καὶ να διαπεραιωθοῦν στο Μοριά ξεπερνοῦσαν τὶς ἑξὶ χιλιάδες ψυχές¹⁶, χωρίς να περιλαμβάνονται σ' αὐτοὺς οἱ Ἀρβανίτες ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ στὴν Ἀθήνα ἀπ' τὰ γύρω χωριά καὶ ἦταν τώρα διατεθειμένοι να προχωρήσουν μόνοι τους πρὸς τὸν Ἴσθμό, περνώντας προφανῶς ἀπὸ τὰ στενὰ τῆς Κακῆς Σκάλας. Τοὺς τελευταίους θὰ ἀκολουθοῦσαν καὶ οἱ πιὸ φτωχοὶ Ἀθηναῖοι, εἴτε κάτοικοι τῆς πόλης ποὺ δὲν εἶχαν να κουβαλήσουν πολλὰ πράγματα με τὰ πλοῖα, εἴτε ἀγροτικοὶ καὶ ποιμενικοὶ πληθυσμοὶ ποὺ θὰ ἔπρεπε να συνοδεύουν, ὅπως καὶ οἱ Ἀρβανίτες, ζῶα καὶ κοπάδια δικά τους ή τῶν ἀφεντικῶν τους. Ὅλοι αὐτοὶ — Ἀρβανίτες καὶ φτωχοὶ Ἀθηναῖοι — εἶχαν σκοπὸ να μὴν ἀκολουθήσουν στο Μοριά τὴν κοινὴ τύχη καὶ τὶς διαδικασίες ἐγκατάστασης των ἄλλων Ἀθηναίων, ἀλλὰ να περάσουν στὴν περιοχὴ τῆς Κορίνθου καί, αφού ἐγκατασταθοῦν σὲ βουνίστιες σπηλιές κοντὰ στὸν Ἴσθμό, να βγάζουν τὸ ψωμί τους ή να αὐξάνουν τὰ ἔσοδά τους κάνοντας ληστρικές καὶ λαφυραγωγικές καταδρομὲς στὰ τουρκοκρατούμενα ἐδάφη τῆς Στερεᾶς¹⁷.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τους οἱ Βενετοὶ βάζοντας σὲ ἐφαρμογὴ τὴν απόφασή τους φρόντισαν να διατεθοῦν ἀμέσως στοὺς Ἀθηναίους τὰ πλοῖα γιὰ να μεταφέρουν πρῶτα-πρῶτα τὰ ὑπάρχοντά τους. Στὶς 12 Φεβρουαρίου 1688 ποὺ συγκροτήθηκε τὸ νέο πολεμικὸ συμβούλιο¹⁸, ὁ Μοροζίνι ἀνακοίνωσε

15. Ὁ.π., σ. 178.

16. Ὁ.π.

17. Ὁ.π., σ. 187. Πρβλ. Ντόκου, ὁ.π., σ. 56 - 60.

18. Laborde, ὁ.π., σ. 185 κἑ.

ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ὅτι ἡ φόρτωση εἶχε ἀρχίσει καὶ συνεχιζόταν. Ἐνα μῆνα περίπου ἀργότερα, στὰ μέσα Μαρτίου, πραγματοποιοῖσε τὴ μετακίνησή του καὶ τὸ σύνολο σχεδὸν τοῦ ἀθηναϊκοῦ πληθυσμοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε ἐκδηλωθεῖ λοιμὸς ἀνάμεσα στὰ στρατεύματα, ὁ ὁποῖος ἀνάγκασε τοὺς Βενετοὺς νὰ μετακινήσουν βιαστικά τὸ στρατὸ καὶ τὸ στόλο πρὸς τὸν Πόρο. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶχε σὰν συνέπεια καὶ τὴν ἐπίσπευση τῆς μετοικεσίας τῶν Ἀθηναίων. Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ περισσότεροι πέρασαν στὴν Αἴγινα καὶ τὴ Σαλαμίνα (Κούλουρη), μερικοὶ κατευθύνθηκαν στὸ Ναύπλιο καὶ ἄλλοι, πολὺ λιγότεροι, πῆγαν στὴ Ζάκυνθο.

Οἱ Ἀθηναῖοι ποὺ κατέφυγαν στὰ δύο νησιά τοῦ Σαρωνικοῦ θεώρησαν τὴ λύση αὐτὴ σὰν πρόχειρη καὶ προσωρινή· παραμένοντας κοντὰ στὴν πατρίδα καὶ τὰ κτήματά τους, θὰ περίμεναν νὰ δοῦν πῶς θὰ ἐξελιχθεῖ ἡ σχεδιαζόμενη ἐπιχείρηση τῶν Βενετῶν ἐναντίον τῆς Χαλκίδας γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν ἀμέσως μετὰ τὴν κατάληψή της στὴν Ἀθήνα¹⁹. Ἐξάλλου τὰ νησιά αὐτά, τὰ τόσο κοντινὰ καὶ στὸ Μοριά, κατεῖχαν οἱ Βενετοί, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν κάλυψη τοῦ στόλου τους φαίνονταν νὰ τὰ προστατεύουν ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῶν Τούρκων. Καὶ ἐνῶ ἡ ἀποτυχία τῶν Βενετῶν νὰ καταλάβουν τὴ Χαλκίδα τὸ φθινόπωρο τοῦ 1688 ἀνέτρεψε τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὶς ἐλπίδες τῶν Ἀθηναίων γιὰ γρήγορη ἐπιστροφή, ἓνα φοβερὸ γεγονός πού συνέβη τὸν ἐπόμενο χρόνο τρομοκράτησε τοὺς πρόσφυγες τῆς Σαλαμίνας καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ καταφύγουν στὴν Αἴγινα ἢ νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ὀριστική τους ἐγκατάσταση στὸ Μοριά. Συγκεκριμένα, πρὶν ἀπὸ τὰ τέλη Μαΐου 1689 οἱ Τοῦρκοι ἔκαναν ἐπιδρομὴ στὸ χωριὸ Ἀμπελάκι τῆς Σαλαμίνας καὶ ἄρπαξαν 355 γυναικόπαιδα²⁰. Τότε, ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους διαπεραιώθηκαν στὴν Αἴγινα, ἄλλοι στὴν Πηγιάδα τῆς Ἐπιδαύρου καὶ ἄλλοι στὴν Κόρινθο²¹. Τελικά, σύμφωνα μὲ τὶς βενετικές πηγές, 662²² ἀθηναϊκὲς οἰκογένειες ἐγκαταστάθηκαν στὸ βενετοκρατούμενο Μοριά. Οἱ οἰκογένειες αὐτὲς διασκορπίστηκαν σ' ὅλη τὴ χερσόνησο καὶ κυρίως στὸ Ναύπλιο, Ἄργος, Κόρινθο, Πάτρα, Βοστίτσα, Τριπολιτσά, Μυστρά, Γαστούνη κ.α.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἢ τουλάχιστον οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κατέ-

19. Locatelli, ὁ. π., p. 2a, σ. 37.

20. Ὁ. π., σ. 204 - 205. Πρβλ. Μέρτζιου, ὁ. π., σ. 255.

21. Ὁ. π.

22. Peter Topping, Domenico Gritti's Relation on the Organization of Venetian Morea 1688 - 1691, Μνημόσυνο Σοφίας Ἀντωνιάδη, Βενετία 1974, σ. 322. Προφανῶς δὲν πρόκειται γιὰ τὸ συνολικὸ πληθυσμὸ τῆς Ἀθήνας, ἀφοῦ ἀπὸ ἄλλη πηγὴ, ὅπως εἶδαμε, αὐτὸς ἀνερχόταν σὲ 6.000 ἄτομα περίπου· ἐδῶ οἱ 662 οἰκογένειες εἶναι ἀσφαλῶς αὐτὲς ποὺ ἐγκαταστάθηκαν ἐπίσημα μέχρι τὸ 1691 στὸ Μοριά καὶ τοὺς παραχωρήθηκαν κτήματα ἀπὸ τοὺς Βενετούς.

φυγαν στην Πελοπόννησο εντάχθηκαν στο σύστημα έποικισμού²³ της χώρας που εφαρμόζαν τότε οι νέοι κυρίαρχοι. Με βάση το σύστημα αυτό σε κάθε αθηναϊκή οικογένεια παραχωρήθηκαν αγροτικά και αστικά κτήματα και άκίνητα ως αντιπαροχή για εκείνα που είχαν εγκαταλείψει στην πατρίδα τους. Τα κτήματα αυτά δόθηκαν από το κράτος στους έποίκους με το δικαίωμα της άπλης και άδιατάρακτης κατοχής για ένα διάστημα αρχικά έξι χρόνων και με την κυριότερη υποχρέωση να καταβάλλουν στο κράτος τη δεκάτη από την παραγωγή. Έξάλλου οι κτηματικές αυτές παραχωρήσεις δεν ήταν του ίδιου μεγέθους για κάθε οικογένεια. Όλοι οι Αθηναίοι κατανεμήθηκαν σε τέσσερις τάξεις ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση και την κοινωνική θέση που είχαν στον τόπο καταγωγής τους. Έτσι σύμφωνα με τη θέση τους στην κλίμακα των τάξεων καθορίστηκε και το ύψος των κτηματικών παραχωρήσεων που πέτυχε κάθε οικογένεια. Γενικά οι Βενετοί δείχτηκαν απέναντι στους Αθηναίους πολύ γενναιοδωροί²⁴ και τους έδωσαν κτήματα με μεγαλύτερη άπλοχεριά απ' ό,τι στους άλλους έποίκους που κατέφευγαν τότε στην Πελοπόννησο απ' όλες σχεδόν τις περιοχές του ελληνικού χώρου.

Έντούτοις η οικονομική και κοινωνική αποκατάσταση των Αθηναίων στο Μοριά δε στάθηκε ικανή να συγκρατήσει όλους στις νέες τους έστιες και να αποτρέψει ένα μεγάλο τμήμα τους να ξαναγυρίσει στην Αθήνα. Η αντίρροπη αυτή τάση έπιστροφής των έποίκων στις παλαιές τους πατρίδες ήταν γενικότερο φαινόμενο και παρατηρήθηκε τότε σε εύρεια κλίμακα στους πληθυσμούς που είχαν μεταναστεύσει στην Πελοπόννησο²⁵. Όπως είδαμε, το όνειρο της έπιστροφής υπήρχε στους Αθηναίους πριν ακόμη ξεκινήσουν για το δρόμο της ξενιτιάς²⁶. Το γεγονός μάλιστα, ότι οι Βενετοί είχαν αποφασίσει να εγκαταλείψουν άθικτη την Αθήνα «για να μην κάνουν πιο μεγάλη τη δυστυχία τους» κι ακόμη να μην καταστρέψουν το κάστρο της για να είναι χρήσιμο σε μελλοντική του ανακατάληψη από το βενετικό στρατό, θέρμαινε από τότε τη λαχτάρα των Αθηναίων να ξαναγυρίσουν στην πατρική γη.

Οι πρώτες περιπτώσεις έπιστροφής φαίνεται ότι σημειώθηκαν μετά την έπιδρομή των Τούρκων στη Σαλαμίνα στα τέλη Μαΐου 1689. Μια έπιτροπή από πέντε Αθηναίους της Αίγινας πήγε στη Χαλκίδα και ζήτησε από το σερασκέρη Ίμπραήμ την άδεια να επανεγκατασταθούν στην Αθήνα²⁷.

23. Για τον έποικισμό της Πελοποννήσου στη Β' Βενετοκρατία βλ. γενικά Ντόκου, δ.π., σ. 99 κέ.

24. Ό. π., σ. 127 - 128.

25. Ό. π., σ. 130 κέ.

26. Locatelli, δ.π., p. 2a, σ. 37.

27. Μέρτζιου, δ.π., σ. 255.

Στὴ συνέχεια, ὕστερα ἀπὸ τὸ διάβημα αὐτό, ἔστειλαν τὸ γνωστὸ Ἀθηναῖο λόγιο Ἀργυρὸ Μπεναλδὴ στὸ Μοροζίνι γιὰ νὰ ἐκμαιεῖσαι παρόμοια ἄδεια ἐπιστροφῆς τῶν Ἀθηναίων τῆς Αἰγίνας. Ὁ Μπεναλδής, ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ γίνει δεκτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Μοροζίνι, συνάντησε τελικὰ τὸ γενικὸ προβλεπτὴ Κορνὲρ καὶ τοῦ εἶπε ὅτι τάχα οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελαν νὰ ἐπιστρέψουν στὴν Ἀθήνα μόνο γιὰ νὰ μαζέψουν τὴ σοδεῖά τους²⁸ καὶ μετὰ νὰ ξαναγυρίσουν στὴν Αἶγινα. Πρὶν ὅμως ὁ διαπραγματευτὴς ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν ἀποστολὴ του, εἶχαν ἤδη φύγει γιὰ τὴν Ἀθήνα οἱ οἰκογένειες ἐκείνων πού εἶχαν ἐπισκεφθεῖ τὸ σερασκέρη. Στὴ συνέχεια, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμά τους, ἔφυγαν κι ἄλλες οἰκογένειες, ἴσως μετὰ τὴ διαβεβαίωση τοῦ Μπεναλδὴ ὅτι ἤθελαν εἶχε πετύχει τὴν ἄδεια τοῦ γενικοῦ προβλεπτῆ²⁹.

Ἀπέναντι στὰ γεγονότα αὐτὰ ἡ ἀντίδραση τῆς βενετικῆς διοίκησης ὑπῆρξε ἄμεση. Ὁ νέος ἀρχιστράτηγος³⁰ ἔδωσε διαταγὴ στοὺς δημογέροντες τῆς Αἰγίνας νὰ μὴν ἐπιτρέψουν σὲ κανένα Ἀθηναῖο νὰ μεταφέρει ἔξω ἀπὸ τὸ νησὶ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ συγχρόνως προσκάλεσε στὶς Κεχριάς τῆς Κορίνθου πέντε - ἑξὶ πρόκριτους Ἀθηναίους ἀπὸ τὸ Ναύπλιο καὶ ἄλλους τόσους ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τοὺς πρῶτους θὰ ζήτησε προφανῶς νὰ ἐμποδίζουν γενικὰ τὴ φυγὴ τῶν Ἀθηναίων, ἐνῶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀπαίτησε νὰ ἐγγυηθοῦν, ὅτι οἱ Τοῦρκοι—τώρα πού ὑπῆρχαν κάτοικοι στὴν Ἀθήνα—δὲν θὰ κατέβαιναν νὰ καταλάβουν τὸ κάστρο τῆς Ἀκρόπολης. Φυσικὰ τέτοια ἐγγύηση δὲν μπόρουσαν νὰ δώσουν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τότε οἱ Βενετοὶ ἐπιχείρησαν νὰ τὸ καταλάβουν οἱ ἴδιοι. Ἔστειλαν λοιπὸν τὸ συνταγματάρχη Δημήτρη Γάσπαρη ἐπικεφαλῆς μισθοφόρων Ἀθηναίων γιὰ νὰ προετοιμάσει τὴν ἐγκατάσταση φρουρᾶς στὸ κάστρο. Τελικὰ, οἱ Βενετοὶ δὲν πραγματοποιοῦσαν τὸ σχέδιό τους αὐτό· ἀντίθετα, ὁ Γάσπαρης μὲ διαταγὴ τοῦ ἀρχιστρατήγου μετέφερε τοὺς Ἀθηναίους, 155 ἄτομα, ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὴν Αἶγινα³¹.

Παρόλη ὅμως τὴν ἀντίδραση τῶν Βενετῶν τὸ ρεῦμα τῆς ἐπιστροφῆς δὲν μποροῦσε νὰ ἀνακοπεῖ. Μετὰ μάλιστα τὸ φθινόπωρο τοῦ 1689 ὁρισμένα γεγονότα ὁδήγησαν στὸν ὁριστικὸ ἐπαναπατρισμὸ ἐνὸς τμήματος τῶν Ἀθηναίων. Χωρὶς νὰ γνωρίζουμε πότε ἀκριβῶς—πάντως μέχρι τὸ Σεπτέμ-

28. Ὁ. π. Τὰ γεγονότα αὐτὰ πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν μέσα στὸ καλοκαίρι καὶ τίς ἀρχὲς τοῦ φθινοπώρου 1689, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναχώρηση τοῦ δόγη καὶ ἀρχιστρατήγου Μοροζίνι γιὰ τὴν Βενετία καὶ μετὰ τὴν ἀνάληψη τῆς ἀρχιστρατηγίας ἀπὸ τὸ διάδοχό του (πρβλ. ὁ. π., σ. 255 - 256). Δυστυχῶς οἱ δημοσιευμένες πηγὲς δὲν παρέχουν σαφεῖς χρονολογικὲς ἐνδείξεις, ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ ἀνασυστήσουμε μὲ ἀκρίβεια ὅλα τὰ συμβάντα πού σχετίζονται μὲ τὴν ἐπιστροφή τῶν Ἀθηναίων στὴν πατρίδα τους.

29. Ὁ. π., σ. 255.

30. Ἀνέλαβε τὸ ἀξίωμά του τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1689.

31. Μέρτζιου, ὁ. π., σ. 256.

βριο του επόμενου χρόνου 1690—έφθασαν στην Αίγινα, περαστικοί για την Αθήνα, δύο πρόκριτοι Αθηναίοι από το Ναύπλιο, ο Λεονάρδος Φιλαρῆς και ο Δημήτρης Κολέτης που είχαν μισθώσει το φόρο της δεκάτης και άλλους δασμούς της Αθήνας και τώρα πήγαιναν εκεί για την εισπραξη³². Η εκμίσθωση αυτή των φόρων από μέρους της βενετικής διοίκησης φαίνεται κάπως ανεξήγητη αν δεν συνδυασθεί με μία άλλη είδηση των πηγών, ότι την ίδια περίπου εποχή ο αρχιστράτηγος έδωσε άδεια σε αγροτικούς αρβανίτικους πληθυσμούς της Αθήνας—προφανώς τόσο της πόλης, όσο και της αθηναϊκής υπαίθρου και των περιχώρων—να γυρίσουν προσωρινά στην πατρίδα τους για να μαζέψουν τη σοδειά³³. Βέβαια οι ενέργειες αυτές της βενετικής διοίκησης εντάσσονταν στη γενικότερη προσπάθειά της να αδιάσει με κάθε τρόπο τα έσοδα του Δημοσίου, πρόβλημα που την πίαζε συνεχώς. Πάντως η είδηση ότι ο αρχιστράτηγος εκμίσθωσε τους φόρους της Αθήνας ξεσήκωσε τους Αθηναίους της Αίγινας που είχαν μεταφερθεί εκεί από το συνταγματάρχη Γάσπαρη και όλοι μαζί αναχώρησαν στην Αθήνα για τη συλλογή της σοδειάς. Συγχρόνως, η ίδια διάθεση εκδηλώθηκε και στους Αθηναίους του Μοριά κι έτσι εξήντα οικογένειες που είχαν εγκατασταθεί εκεί σηκώθηκαν και γύρισαν στην πατρίδα³⁴. Τουτό ίσως υποδηλώνει την κάποια άνοχη ή τουλάχιστον την έλλειψη αντίδρασης από τις βενετικές αρχές της Πελοποννήσου. Έξάλλου, στην ίδια εποχή και παράλληλα με τα γεγονότα αυτά φαίνεται ότι πρέπει να τοποθετηθεί και το ίκετήριο γράμμα που έγραψε από μέρους των Αθηναίων ο Αργυρός Μπεναλδής στον πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης ζητώντας να μεσολαβήσει στην Πύλη για να γίνει δεκτή ή επανεγκατάστασή τους στην πατρίδα³⁵. Έτσι μέχρι το τέλος του 1690 ή τις αρχές του 1691 περισσότερες από 215 οικογένειες προσφύγων είχαν ξαναγυρίσει στην Αθήνα, χωρίς να περιλαμβάνονται σ' αυτές οι αγροτικοί αρβανίτικοι πληθυσμοί της πόλης που είχαν κι αυτοί ήδη επιστρέψει³⁶.

Με την επιστροφή έστω και ενός μόνο τμήματος των Αθηναίων και παρόλο που το ρεύμα του γυρισμού δεν σταμάτησε σ' αυτό το χρονικό σημείο, τελειώνει και η περίφημη έρήμωση της Αττικής για «τρείς σχεδόν χρόνους».

Η νέα όμως κατάσταση, όπως διαμορφώθηκε, δημιούργησε αντιδρά-

32. Ό. π., σ. 257.

33. Ό. π., σ. 262.

34. Ό. π., σ. 257.

35. Ζερλέντου, ό. π., σ. 5 - 6.

36. Μέρτζιου, ό. π., σ. 257. Σε έπιστολή του Αργυρού Μπεναλδή προς το γενικό προβλεπτή Αντώνιο Ζέν της ίδιας εποχής γίνεται λόγος για τρείς χιλιάδες άτομα, από τα όποια ήταν 160 οικογένειες Αθηναίων και τα υπόλοιπα Αρβανίτες. Ό. π., σ. 262 - 263.

σεις ἢ προκάλεσε ὀρισμένες ἐνέργειες τόσο τῆς τουρκικῆς, ὅσο καὶ τῆς βενετικῆς πλευρᾶς. Πρῶτα-πρῶτα οἱ Τοῦρκοι, τώρα ποὺ ἡ πόλη τῆς Ἀθήνας δὲν ἦταν πιά ἔρημη καὶ εἶχε κατοίκους, ἀποφάσισαν νὰ τὴν καταλάβουν, ὅπως καὶ ἔκαναν στὰ τέλη τοῦ 1690 ἢ στὶς ἀρχὲς τοῦ 1691 μὲ τὴν ἐγκατάσταση τουρκικῆς φρουρᾶς στὸ κάστρο. Παράλληλα, ἡ Πύλη παραχώρησε φορολογικὴ ἀσυδοσία στοὺς κατοίκους τῆς Ἀθήνας γιὰ τρία χρόνια³⁷. Ἀπὸ τὴ δική τους πλευρὰ οἱ Βενετοί, ἰδίως μετὰ τὰ γεγονότα αὐτά, ἀντέδρασαν ἔντονα. Ὁ γενικὸς προβλεπτής Ζὲν μέσα στὰ 1691 ἐπιχείρησε νὰ ἐξαναγκάσει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλείνουν τὴν πόλη τους καὶ νὰ γυρίσουν στὸ Μοριά, ἀπειλώντας, μὲ προκήρυξή του, νὰ δημεύσει τὰ ὑπάρχοντά τους ποὺ βρίσκονταν ἀποθηκευμένα στὴν Αἴγινα³⁸. Ἐπιπροσθέτως—ἴσως μάλιστα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ πρωτοἶρχισε ἡ ἐπιστροφή καὶ ἡ ἐπανεγκατάσταση τῶν Ἀθηναίων στὴν Ἀθήνα—χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὴ βενετικὴ διοίκηση ὡς μέσο ἐκβιασμοῦ γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἡ ἐξαπόλυση λαφυραγωγικῶν ἐπιδρομῶν στὴν Ἀττικὴ ἀπὸ μέρους ἄτακτων καταδρομικῶν σωμάτων, ποὺ ἐπανδρώνονταν ἀπὸ ἀρβανίτικα στοιχεῖα ἐγκατεστημένα στὴν περιοχὴ τῆς Κορίνθου³⁹. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀθήνας βρέθηκαν ἔτσι «μεταξὺ σφύρας καὶ ἄκμονος»⁴⁰—ὅπως σημειῶνουν οἱ ἴδιοι—καὶ προσπάθησαν κυρίως νὰ ἐξευμενίσουν τοὺς Βενετοὺς. Ὑποσχέθηκαν νὰ καταβάλλουν τὴν δεκάτη, δήλωσαν ὅτι παραμένουν τάχα ὑπήκοοι τῆς Γαληνοτάτης καὶ συγχρόνως πρότειναν νὰ γίνει δεκτὴ ἀπὸ τοὺς Βενετοὺς ἡ φορολογικὴ τους ὑποτέλεια μὲ τὴν καταβολὴ ἐτήσιας εἰσφορᾶς, ὥστε νὰ παραμείνουν ἀνενόχλητοι—ἰδίως νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν καταδρομῶν⁴¹.

Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἀθηναίων στὴν πατρίδα τους, παρόλα τὰ μέτρα καὶ τὶς ἀντιδράσεις τῶν Βενετῶν, συνεχίστηκε σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν λύθηκε, τυπικὰ τουλάχιστον, παρὰ μόνον μὲ τὴ σύναψη τῆς εἰρήνης ἀνάμεσα στοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς Τούρκους τὸ 1699. Σ' αὐτὴ τὴν ἐργασία δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ τὸ παρακολουθήσουμε πιὸ πέρα, ἀλλὰ ὀφείλουμε νὰ σταθοῦμε στὸ κλίμα καὶ τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, δηλαδὴ τοῦ 1690 καὶ κυρίως τοῦ 1691, ἐπειδὴ ἀκριβῶς θέλουμε νὰ τὰ συνδέσουμε μὲ μία σειρὰ ἐγγράφων τῶν ἐτῶν αὐτῶν,

37. Ὁ. π., σ. 261.

38. Ὁ. π., σ. 261 - 262.

39. Ὁ. π., σ. 264. Πρβλ. Ντόκου, ὁ.π., σ. 56 - 57, 60.

40. Μέρτζιου, ὁ. π., σ. 259.

41. Ὁ. π., σ. 263, 266. Τελικὰ οἱ Βενετοί, μὲ διάταγμα τοῦ δόγη τῆς 31 Δεκ. 1693, ἀποδέχθηκαν τὴ φορολογικὴ ὑποτέλεια τῶν κατοίκων τῆς Ἀθήνας, οἱ ὅποιοι ἀνέλαβαν τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλουν ἐτήσια εἰσφορὰ δύο χιλιάδες δοκᾶτα (βλ. ὁ. π., σ. 270 - 271). Οἱ ἐπιδρομὲς ὅμως φαίνεται ὅτι συνεχίστηκαν ὡς τὸ 1697.

τά όποια έπισημάναμε στό βενετικά άρχεία και σχετίζονται μέ τούς 'Αθηναίους. Συγκεκριμένα, πρόκειται γιά 627 πιστοποιητικά⁴² σέ έλληνική γλώσσα, πανομοιότυπα σχεδόν στό σύνολό τους, πού χορηγήθηκαν στίς άθηναϊκές οίκογένειες τοῦ Μοριά και ύπογράφονται άπό έπιτροπές 'Αθηναίων προκρίτων. Οί ήμερομηνίες έκδοσής τους είναι οί περισσότερες τοῦ 1691, πολὺ λίγες τοῦ 1690 και ελάχιστες τοῦ 1692, ένῳ ὡς τόποι έκδοσης άναφέρονται ή Ζάχολη (σημερινή Εὐρωστίνη) τῆς Κορινθίας, τό Ναύπλιο, ή Πάτρα και ή Βοστίτσα. Σέ κάθε πιστοποιητικό ή έπιτροπή τῶν προκρίτων πού τό ύπογράφει (συνήθως μαζί μέ τό μητροπολίτη Μακάριο Πελεκάνο) άναγράφει όνομαστικά τά μέλη τῆς οίκογένειας — παραλήπτη τοῦ έγγραφου και βεβαιώνει, ὅτι ή συγκεκριμένη οίκογένεια κατάγεται πραγματικά άπό τήν 'Αθήνα και ὅτι «μετοικίστηκε» στό Μοριά μέ έντολή (στό σύνολο σχεδόν τῶν περιπτώσεων) τοῦ δόγη Μοροζίνι· συγχρόνως άναφέρει τήν κοινωνική τάξη στήν όποία άνήκει και στερεότυπα σημειώνει, ὅτι τό πιστοποιητικό συντάχθηκε μέ πρόσταγμα τῶν «ύψηλοτάτων καταστιχαδῶρων».

Ποιά ὑπῆρξε ή χρησιμότητα και ὁ σκοπός τῆς έκδοσης τῶν πιστοποιητικῶν αὐτῶν δέν γίνεται εύκολα άντιληπτό, άφοῦ μάλιστα δέν γνωρίζουμε τό περιεχόμενο τοῦ παραπάνω «προστάγματος» τῶν συνδίκων-καταστιχατῶν. Βέβαια ή σύνδεσή τους μέ τούς Βενετοὺς καταστιχατές θά μπορούσε νά μάς ὁδηγήσει στήν ὑπόθεση, ὅτι τά έγγραφα αὐτά έκδόθηκαν γιά νά χρησιμεύσουν στήν εκχώρηση γαιῶν και άλλων κτηματικῶν αγαθῶν στίς άθηναϊκές οίκογένειες. Αὐτό ὁμως ἤδη είχε γίνει άμέσως μετά τή μετοικεσία τῶν 'Αθηναίων στό Μοριά και πάντως πρὶν άπό τό 1691.⁴³ Έτσι δέν μάς μένει παρά νά σταθοῦμε σ' αὐτό πού κυρίως μάς βεβαιώνουν τά έγγραφα μέ τήν ύπογραφή τῶν 'Αθηναίων προκρίτων, ὅτι δηλαδή ή άναφερόμενη στό κάθε πιστοποιητικό οίκογένεια κατάγεται πραγματικά άπό τήν 'Αθήνα και εἶναι έγκατεστημένη στό Μοριά. 'Από τό γεγονός αὐτό συμπεραίνουμε, ὅτι ή βενετική διοίκηση ένδιαφερόταν νά διαπιστώσει ποιές και πόσες άθηναϊκές οίκογένειες παρέμεναν άκόμη στήν κτήση της. Εἶναι προφανές, ὅτι τό ένδιαφέρον αὐτό έντασσόταν στό πλαίσια τῶν αντιδράσεων και τῶν προσπαθειῶν τῶν Βενετῶν νά συγκρατήσουν στό Μοριά τούς 'Αθηναίους, οί όποῖες — ὅπως σημειώσαμε πὶό πάνω — εκδηλώθηκαν στό 1690 - 1691. 'Η άποψη αὐτή ένισχύεται και άπό τό γεγονός, ὅτι στήν ἴδια εποχή άνήκουν και άλλα άνάλογα άρχεϊακά

42. Τά πιστοποιητικά αὐτά, στή μορφή πού διασώζονται σήμερα στό βενετικά άρχεία, άποτελοῦν έπίσημα άντίγραφα τῶν πρωτοτύπων, τά όποια ὁ άντιγραφείας έχει αριθμήσει άπό τό 1 ὡς τό 627. Στήν πραγματικότητα ὁμως πρόκειται γιά 526 έγγραφα· έπειδή άπό παραδρομή έχουν διασκελισθεῖ οί αριθμοί 255, 240 - 299, 330 - 339 και 530 - 559.

43. Topping, ὁ. π., σ. 312. Πρβλ. σ. 322.

ἔγγραφα, πὺ δὴ ὅπως φαίνεται ἔχουν τὴν ἴδια αἰτία γένεσης⁴⁴. Ὑπάρχει ὁμως καὶ κάτι ἀκόμη πὺ εἶναι ἀρκετὰ ἐνδεικτικόν· στὰ 1698, ὅταν ἡ βενετικὴ διοίκηση ἀντιμετώπιζε καὶ πάλι ἀνάλογα προβλήματα, ἀνέθεσε στοὺς προκρίτους νὰ ξεκαθαρίσουν τοὺς καταλόγους τῶν Ἀθηναίων ἐποίκων γιὰ νὰ διαπιστωθεῖ ποιοὶ ἀπὸ αὐτοὺς παρέμεναν στὸ Μοριά, ποιοὶ εἶχαν πεθάνει καὶ ποιοὶ εἶχαν ἐπιστρέψει στὴν Ἀθήνα⁴⁵. Τότε ἀκριβῶς φαίνεται ὅτι ὁ γενικὸς προβλεπτής Γκριμάνι ζήτησε ἀπὸ τὸν προβλεπτή τῆς πόλης καὶ τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίου (*Romania e sua provincia*) *Stai Balbi* νὰ ἀνευρεθοῦν στὸ δημόσιο ἀρχεῖο τῆς πρωτεύουσας διάφορα ἔγγραφα πὺ εἶχαν σχέση κυρίως μὲ τοὺς ἐγκατεστημένους στὸ Μοριά Ἀθηναίους. Ὁ ἀρχιεονόμος *Domenico di Rossi*, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ διεκπεραιώσῃ τὴν ἔρευνα αὐτῇ, βρῆκε στὸ ἀρχεῖο τὰ πιστοποιητικὰ τοῦ 1690 - 1691, συγκεντρωμένα ἴσως καὶ καταχωρισμένα σὲ σχετικὸ κατὰστιχο ἢ κατατεθειμένα (ὡς γνήσια ἀντίγραφα) σὲ κάποιο ἀρχιεακὸ φάκελο, καὶ τὰ ἀντίγραψε ὅλα μαζί σὲ ἰδιαίτερο τεῦχος πὺ τὸ ὑπέβαλε στὸ Γκριμάνι. Εἶναι φανερό, ὅτι ἡ βενετικὴ διοίκηση τῆς Πελοποννήσου χρησιμοποίησε τὰ ἔγγραφα αὐτὰ μαζί μὲ ἄλλα στοιχεῖα καὶ πληροφορίες γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα πὺ τὴν ἐνδιέφερε, δηλαδὴ νὰ γνωρίζει ποιοὶ Ἀθηναῖοι παρέμεναν ἀκόμη —τὸ 1698— στὸ Μοριά. Τὸ τεῦχος μὲ τὰ ἀντίγραφα τοῦ *Rossi* διασώθηκε μεταγενέστερα στὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Γκριμάνι πὺ ἀπόκειται σήμερα στὸ Κρατικὸ Ἀρχεῖο τῆς Βενετίας (στὸ τμήμα του πὺ ὀνομάζεται *Archivio Grimani dei Servi*). Εἶναι τὸ τεῦχος ἀκριβῶς πὺ περιέχει τὰ ἔγγραφα πιστοποιητικὰ, τὰ ὁποῖα, ὅπως σημειώσαμε πῶς πάνω, ἐπισημάναμε ἤδη στὰ βενετικὰ ἀρχεῖα καὶ ἔχομε τώρα στὴ διάθεσή μας.

Πέρα ὁμως ἀπὸ τὰ γεγονότα καὶ τὶς διαδικασίες πὺ συνδέονται μὲ τὴ σύνταξη ἢ τὴ χρήση τῶν πῶς πάνω πιστοποιητικῶν, αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ ἔγγραφα παρουσιάζουν μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἔρευνα. Πρῶτα πρῶτα προσφέρουν τὸν πῶς ἐκτεταμένο —καὶ μοναδικὸ σὲ ἑλληνικὴ γλώσσα⁴⁶— ὀνομαστικὸ κατάλογο τοῦ ἀθηναϊκοῦ πληθυσμοῦ στὴ Β' Βενετο-

44. Μέρτζιου, ὁ. π., σ. 267 - 270.

45. Κωνστ. Δ. Μέρτζιου, *Περὶ τῶν Ἀθηναίων τοῦ Μορέως*, (Ἀθηναϊκά), τεύχ. 15 (1960), σ. 10 - 15.

46. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὴν ἐξασφαλίζει τὴ σωστὴ γνῶση τῶν ἀθηναϊκῶν ὀνομάτων τῆς ἐποχῆς, σὲ ἀντίθεση μὲ ἄλλα βενετικὰ ἔγγραφα πὺ ἀναγράφουν τέτοια ὀνόματα μὲ τὴν ἰταλικὴ ἔκφορά τους, τὰ ὁποῖα γι' αὐτὸ τὸ λόγο παρουσιάζουν πολλὰς δυσκολίες στὴ μεταγλώττιση καὶ τὴν ταύτισή τους μὲ τὰ πραγματικά. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ παρατηρεῖται στοὺς καταλόγους τῶν Ἀθηναίων πὺ ἔχει δημοσιεύσει σὲ μετάφραση ὁ Μέρτζιος, ὅπου ὑπάρχουν τόσες παραναγνώσεις καὶ λάθη στὴν ἑλληνικὴ ἀπόδοση τῶν ὀνομάτων, ὥστε τελικὰ οἱ κατάλογοι αὐτοὶ καταντοὺν σχεδὸν ἄχρηστοι στὴν ἔρευνα καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀνατρέχει κανεὶς καὶ πάλι στὸ πρωτότυπο (βλ. Μέρτζιου, *Παρθενὼν - Μοροζίνι*, ὁ. π. Τοῦ ἴδιου, *Περὶ τῶν Ἀθηναίων τοῦ Μορέως*, ὁ. π.).

κρατία, ό όποίος άν συνδυασθεί και με τούς άλλους παρόμοιους καταλόγους, πού έχουν μέχρι τώρα δημοσιευθεί⁴⁷, θά μπορούσε νά βοηθήσει γιά νά καταρτίσουμε σχεδόν όλοκληρωμένη τήν αθηναϊκή προσωπογραφία τής ίδιας έποχής. Έξάλλου είναι αυτονόητη και ή σημασία πού έχει όλο αυτό τό όνοματολογικό ύλικό γιά τή γενικότερη άνθρωπονυμική έρευνα, ένώ παράλληλα και άλλα στοιχεία πού περιέχουν τά έγγραφα μπορούν νά φανούν χρήσιμα στό μελετητή τής ιστορίας και νά τού δώσουν κάποιες πληροφορίες, όπως γιά τήν ταξική π.χ. σύνθεση τής αθηναϊκής κοινωνίας στα τέλη τού 17ου αιώνα κ.ά.

Άκριβώς αυτό τό έπιστημονικό ένδιαφέρον τών έγγράφων μς έδωσε τήν ιδέα τής έκδοσης, όχι βέβαια in extenso, άφού όλα σχεδόν είναι διατυπωμένα σέ πανομοιότυπη μορφή, αλλά τουλάχιστον τών κύριων και ούσιωδών στοιχείων πού τό κάθε πιστοποιητικό περιέχει. Έτσι, όπως βλέπει κανείς παρακάτω, δημοσιεύουμε σάν δείγματα και μόνο τά τρία πρώτα έγγραφα τής σειράς: στή συνέχεια, ακολουθώντας τήν άρίθμηση πού φέρουν τά ύπόλοιπα πιστοποιητικά, αναγράφουμε τό όνοματεπώνυμο τού δικαιούχου και τά όνόματα τών μελών τής οικογένειάς του, τήν τάξη πού άνήκει καθώς και τόν τόπο και χρόνο έκδοσης τού έγγράφου. Στα δημοσιεύόμενα έγγραφα παραθέτουμε ως έχει και χωρίς διορθώσεις τό κείμενό τους, ένώ στόν κατάλογο, πού ακολουθεί, άποκαθιστούμε, όσο είναι δυνατό, τήν όρθογραφία και τόν τονισμό τών όνομάτων: έπιπροσθέτως, μέσα σέ είσαγωγικά, σημειώνουμε και κάθε στοιχείο πού τυχόν ύπάρχει στό έγγραφο και άποδίδει κάποια ιδιαιτερότητα στό πρόσωπο τού δικαιούχου, όπως π.χ. ότι πρόκειται γιά πρώην μουσουλμάνο πού βαφτίστηκε ή γιά προεστό κλπ.

47. Άπό τούς καταλόγους τής ίδιας έποχής (1691) πού δημοσιεύει ό Μέρτζιος (Παρθενών - Μοροζίνι, ό.π.) παραθέτουμε έδώ όσα όνόματα δέν περιέχονται στόν κατάλογο πού ακολουθεί στό τέλος τής έργασίας αυτής : Σταμάτης Πασχάλης, Βερνάρδος Μάκολας, Σταμάτης Κωλέττης, Δημήτριος Λουμπέρτος, Φράγκος Μπεναλίδι(ς), Δημήτριος Άθανάσης, Δημήτριος Κουβέλης, Άναστάσιος Σγηράφης(ς), Δημήτριος Γαλλάκης, οί γιοί τού ποτέ Σταφίδα, Σαράντης Σούκαρι(ς), Δημήτρης Καζάζης, Δημήτρης Πολίτης, Δημήτρης Πούλος, Δημήτρης Διολάδι (γρ. Διολάντης), Γιάννης Γκιάστα(ς), Δημήτρης Λιόκουρο(ς), οί γιοί τού ποτέ Μιχαήλ Γύφτου, Γιαπέκο(ς) Πρεβολάρης, Άντόνης Άρπετό(ς), Γεωργάκης Κουμίτρο(ς), χήρα Γεωργαντίκη, Γεώργιος Τσιάζι(ς), Λουνάρδος Καλογεράς, Νικόλας Μπάμπαλης, Καρκανδίδης (γρ. Χαρχανδίδης) τού ποτέ Νικόλα, οί γιοί τού ποτέ Σταμάτη Διολάδι (γρ. Διολάντη), χήρα Περένα (γρ. Πέραйна), οί γιοί τού ποτέ Γούναρη, οί γιοί τού ποτέ Πόνδενα(ς), Κυριάκος Κατεργάρης, Ίωάννης Καντσελλιέρης, Σταμάτης τού ποτέ Νικόλα Καντσελλιέρη, Νικόλας Καντσελλιέρης Δούσημανης, Σταμάτης Λατίνας με τό γιό του, Γιάνναйна χήρα Μπενίζελου, χήρα Δούσημαν, Γεωργάκης Μπογιατζής, οί γιοί τού ποτέ Μαργαρώνα, Μαντούδης, Πανταζής Μπαμπάκος, Γεώργιος Μανιδέρης (γρ. Μανιτάρης), οί γιοί τού ποτέ Παρασκευά, Λεβρουκος(ς) Κόφας(ς), Σταμάτης Φοσκιανός(ς), Ζαφειριά χήρα Δαμούδη(ς), Ίωάννης Φοσκιανός(ς), παπα-Άναπλιώ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τὰ ἔγγραφα καὶ ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων

V.A.S., Archivio Grimani dei Servi, busta 30, ff. 590, 591, 593 - 648^v.

[f. 590]. Filza di Fedi fatte da Primati d'Athene.

[f. 591]. 1698 adi 26 Aprile S.N. Presentata per Domino Domenico di Rossi Archivistà...

Illustrissimo et Eccellentissimo Signor Proueditore

Per mezzo dell'Officio di V.E. uiene nottificato à me Domenico di Rossi Archiuista Publico il mandato riuerito di 15 corrente, e relato li 20, rillasciato dall'auttorita dell'Illustrissimo, et Eccellentissimo Signor Proueditor Generale dell'Armi in Regno Grimani, per douer estraher dà quest'Archivio diuerse scritture per Capo di Publico interesse. Rispondo con tutta humiliatione, che come prontamente ho essequito il commando di S.E. in ogni parte cosi in quelle delle fedi per li Gratiati di Rumelia non hò potuto applicar l'opera mia perche ueduti con dilligenza gl'Inuentarij, non ritrouo alcun registro, et alcuna memoria per douer rendere la debbita obbedienza anco in questo particolare all'auttorità ossequiata dell'Eccellentissimo Signore Proueditor Generale. Tanto humilmente riporto suplicando l'E.V. di rassegnare all'auttorità superiore di S. E. la pronta e fedele mia seruitù, mentre diuotamente m'inchino Grazie.

[ff. 593 - 648^v]. *Copia Tratta dalla Filza di Fedi Fatte da Primati d' Athene essistente nell' Archivio di Romania*

1. 1692 Μαρτίου 7 Αναπλει

Διὰ τῆς παρούσης φεδες καμνομεν πίστην ἡμεῖς οἱ κατωθεν ὑπογεγραμμενοι πὼς ἡ Κρεοῦζα τοῦ παπᾶ Χριστοφό(ρ)ου διχατέρα εἶναι ἐξ Ἀθηνῶν καὶ μετικησθῇ κατα τὴν προσταγὴν τοῦ γαληνοτατοῦ πριγγίπε ἡ οἷα ἐβρίσκεται τὴν σημερον ἀπανω σε ετοῦτω τὸ ρένιο τοῦ Μορεος καὶ εἶναι ταξεως τεταρτης τρεχῇ δὲ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς γαληνοτατης αὐθεντίας διὰ νὰ μεινῇ εὐχαριστημενὴ καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἰωάννης Λυμπονας βεβαιωνω μεθ' ὅρκου

Σπυριδων Περουλης βεβαιωνω μεθ' ὅρκου

Μηχαλῆς Ρωῖδης βεβαιώνω μεθ' ὅρκου

της, Λεονάρδος Σολδάκης, Ἰωάννης Κουρῆς, ὁ γιὸς τῆς Ἀλέξαινας, Ἰωάννης Μιχαήλ(ς), Δημήτρης Καβαλλάρης, Λεονάρδος Δέρης, οἱ γιοὶ τοῦ Ἀντωνίου Γαβαλά, Νικόλας Φακρέρης, Δημήτρης Βασίλης, Ἰωάννης Λάσκαρης, Σταμάτης Νακίρης, οἱ γιοὶ τοῦ Νικόλα Ρούσικη(ς), Λεονάρδος Ταρωνίτης, χήρα Λεβάθena (γρ. Λεβάθαινα), Μιχαὴλ Μπούκισας (γρ. Μπούκλζας), χήρα τοῦ ποτὲ Ἀστρη(ς).

Λεοναρδος Λαυτης βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Ἰωαννης Παλεολογος βεβαιωνω μεθ' ορκου

2. 1691 Σεπτεμβρίου 20/10 εἰς Πάτραν

Διὰ τῆς παρούσης ἀποδιζεως μαρτυροῦμεν μεθ' ὄρκου ἐν καθαρᾷ συνειδησῇ ἡμεῖς οἱ κάτωθεν γεγραμμένοι εἶναι τὸν Μιχαὴλ Ροήδην ἐπίτροπον ἐκλελεγμένον καὶ προεστὸν τῶν Ἀθηναίων ἐξ Ἀθηνῶν ταξεως πρωτης ὅστις ἐμετῳκήθη κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ γαληνοτατου. Τρεχει δὲ πρὸς τὴν κυβέρνησιν τοῦ αὐθεντικοῦ ἐλέους κατὰ τὸ πρόσταγμα τῶν ὑψηλοτάτων καταστιχαδῶρων ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐδωθη αὐτῷ ἡ παρουσα

Ἰωαννης Λυμπονας βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Μπενιζελος Ἰωαννου Ῥητζης βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Ἰωαννης Παλεολογος βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Λεοναρδος Λαφτης βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Γεωργιος Μακολας βεβαιωνω μεθ' ορκου
 Γεωργιος Δουσμανης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Γεωργιος Κουρτιτζης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Λεοναρδος Φιλαρας βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Μιχάλης Γερένης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Γεωργιος Ρωϊδης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Λεοναρδος Καβαλαρης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Μιχαλης Χηλάς βεβαιώνω μεθ' ὄρκου
 Ἰωαννης Κονομος βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Φυλακτος Βοβος βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Ἰωαννης Ρεντης βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Μπατίστας βεβαιώνω μεθ' ὄρκου

3. 1691 Ἰουνίου 23 εἰς Ζαχουλη

Δια τῆς παρούσης ἀποδιζεως μαρτυρουμεν μεθ' ὄρκου ἐν καθαρᾷ συνηδήσῃ ἡμεῖς οἱ κάτωθεν γεγραμμένοι μετὰ τοῦ ἀρχιερέως ἡμῶν κυρ Μακαρίου τὸν Σταμο Μουλαρακι εἶναι ἐξ Ἀθηνῶν τάξεως τετάρτης οστις μετοκισθη κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ γαληνοτάτου Τρεχει δὲ εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἐλέους τοῦ αὐθεντικοῦ κατὰ τὴν προσταγὴν τῶν ὑψηλοτάτων καταστιχαδῶρων ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐδωθη αὐτοῦ ἡ παρουσα.

μητροπολήτης Ἀναυπλίου Μακάριος ὁ Πελεκάνος βεβαίω
 Ἰωαννης Λυμπονας βεβαιώνω μεθ' ὄρκου
 Μπενιζελος Ἰωαννου Ῥήτζης
 Ἰωαννης Παλεολογος βεβαιωνω μεθ' ὄρκου
 Λεοναρδος Λαπτης βεβαιώνω μεθ' ὄρκου
 Μιχαλης Ρωϊδης βεβαιώνω μεθ' ὄρκου

Γεωργιος Μακουλας βεβαιωνω μεθ' ὄρκου *

4. παῖδες Λουκά Λέκα	- Δ'-	Πάτρα	1691	8/18	Σεπτεμβρ.
5. Ἀντώνιος Σάγκας	- Γ'-	»	»	7	»
6. παῖδες Μιχαήλ Μαν- δρά Μελέτης καὶ Ἰωάννης	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
7. Πετρούκιος Τούφολη	- Δ'-	Πάτρα	»	9/19	Σεπτεμβρ.
8. παῖδες Ἰωάννου Μπέ- κη	- Δ'-	»	»	7	»
9. παῖδες Λεονάρδου Μπάμπαρη	- Δ'-	»	»	12/22	»
10. Σταμάτης Βασίλης	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	5	Αὐγούστ.
11. Δημήτριος Καίρης	- Β'-	< >	»	15/25	Σεπτεμβρ.
12. Νικόλδος Μαλέτης	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	5	Αὐγούστ.
13. Ἰωάννης Ρέντης	- Α'-	»	»	23	Ἰουνίου
14. Ἀργυρὸς Κοτανίσας	- Γ'-	Ζάχουλη	»	»	»
15. Φλουροῦ χήρα Στα- μάτη Βιολάτη μὲ τὸ παιδί της Μαρδίτσα	- Α'-	Ἀνάπλι	»	9	»
16. Μπερνάρδος Ξυνὸς	- Β'-	Πάτρα	»	6	Σεπτεμβρ.
17. παῖδες Σταμάτη Γιαννοῦκου	- Γ'-	»	»	»	»
18. Λασκαροῦ καὶ Ὁρ- σα παῖδες Νικολοῦ Ραφτάκη	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	5	Αὐγούστ.
19. παῖδες Λεονάρδου Κροκάτου	- Δ'-	Πάτρα	»	13/23	Σεπτεμβρ.
20. Ἰωάνν. Βοῦρδουλας	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
21. Ἀντώνης Πασχάλης	- Β'-	Ἀνάπλι	»	5	Αὐγούστ.
22. παῖδες Πασχάλη	- Β'-	»	»	»	»
23. Δημήτριος καὶ Γε- ώργιος παῖδες Μι- χαήλ Κουτρικᾶ	- Α'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
24. Νικόλδος Κωλοπανᾶς	- Β'-	Ἀνάπλι	»	11	»
25. παῖδες Παυλίτση Μπογιατζῆ	- Γ'-	»	»	15	Αὐγούστου

* Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω προσετοῦς, στὰ ἐπόμενα πιστοποιητικὰ βρίσκουμε νὰ ὑπογράφουν καὶ μερικοὶ ἄλλοι, ὅπως οἱ Λεονάρδος Πλατυπόδης, Γεώργ. Κουτρικᾶς, Νικόλαος Γκίνης, Νικόλαος Θεοτόκης, Δημήτριος Περδικάρης καὶ Πρεδικάρης, Ἰωάννης Καπετανάκης, Δημήτριος Γάσπαρης, Ἰωάννης Ταλικός(ς) καὶ Ἀνδρέας Φολερός.

26.	Ἀφεντοπούλα θυγα- τέρα Καβαθᾶ	- Γ'-	Πάτρα	»	< >	Σεπτεμβρ.
27.	Φλοροῦ χήρα Ἀλε- πούγεννα καὶ θυγα- τέρα της Ὅρσα	- Γ'-	Ζάχουλη	»	28	Ἰουνίου
28.	Μιχάλης Τζουρβᾶς	< >	Ἀνάπλι	»	11	»
29.	Ἰωάννης τοῦ Γεωρ- γίου Πλούμη	- Δ'-	Πάτρα	»	12/22	Σεπτεμβρ.
30.	Ἀποστόλης Μπα- γουρδάκης	- Δ'-	»	»	13/23	»
31.	Ἀδάμης γαμβρὸς Μπρίσκη	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	18	Μαρτίου
32.	Ὅρσα θυγατέρα Δη- μήτρη Κυρίκου	- Δ'-	»	»	»	»
33.	Ἰωάννης Κατσαούνης	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
34.	Γεωργάκης Σαλωνίτης	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	18	Μαρτίου
35.	Γεωργάκης Τζουρβᾶς	- Γ'-	»	»	5	Ἰουνίου
36.	Θωμᾶς Νέρης	- Γ'-	Πάτρα	»	11/21	Σεπτεμβρ.
37.	Ὅρσα Παλαιολόγου χήρα Γεωργίου Λει- βαδίτη	- Β'-	Ἀνάπλι	»	9	Ἰουνίου
38.	Μιχάλης Καλαφρο- νᾶς καὶ ἀδέρφια του	- Α'-	»	»	10	»
39.	Μιχάλης τοῦ Κυρια- ζῆ Κουρουποῦ	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	»
40.	Δημήτρ. Κουμπελῆς	- Γ'-	»	»	»	»
41.	παῖδες Νικολάου Κουνόρχη	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
42.	παῖδες Κατζηλιέρη Ντούζμανη	- Α'-	Ἀνάπλι	»	18	Μαρτίου
43.	Μιχάλης Μπενιζέλος	- Α'-	»	»	15	»
44.	Γεώργιος Ροῖδης	- Α'-	Ζάχουλη	»	24	Ἰουνίου
45.	Σταμάτης Μπενιζέλος	- Α'-	Ἀνάπλι	»	18	Μαρτίου
46.	Μπενιζέλος Ροῖδης	- Α'-	»	»	2	Ἰουνίου
47.	Γιάννης Θωμᾶ Μα- ζατόνα	- Β'-	»	»	25	Μαρτίου
48.	παῖδες Νικολάου Μπενιζέλου	- Α'-	»	»	15	»
49.	παῖδες Γιαννάκη Χαρχαντίλη	- Α'-	»	»	18	»

50. Μιχάλης Χειλάς	- Α΄-	Ἀνάπλι	»	5	Ἰουνίου
51. Δημήτρ. Πιτζουλίδης	- Δ΄-	Ζάχουλη	»	23	»
52. Σπηλιώτης Ἀγωγιά- της	- Δ΄-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
53. Γεώργιος Μπάφης	- Δ΄-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
54. Ἰωάννης καὶ Δημή- τριος παῖδες Νικο- λοῦ Κουτρικᾶ	- Α΄-	»	»	»	»
55. παῖδες Δημητρίου Δούριμα(ς)	- Δ΄-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
56. χήρα Μπουζιλίνα μὲ τὸ παιδί της	- Δ΄-	Ἀνάπλι	»	2	»
57. Δημήτρης, Γιάννης καὶ Φλωροῦ παῖδες Γεωργίου Ὁρφανᾶ	- Δ΄-	»	»	1	»
58. Λαλούδα τοῦ Ἀν- δρέα καὶ Εἰρήνη θυ- γατέρα της	- Δ΄-	»	»	11	Ἰουνίου
59. Ἀγγ. Ἀγωγιάτης	- Δ΄-	Πάτρα	»	9/19	Σεπτεμβρ.
60. Φράγκος Ἀντωνίου	- Δ΄-	»	»	7	»
61. Σαμαλτάνα τοῦ Πα- ζαρᾶ καὶ τὰ αὐτῆς τέκνα	- Δ΄-	»	»	16/26	»
62. Μαρδίκια γυναίκα τοῦ ποτὲ Νικολάου Μαχραντάρου	- Β΄-	»	»	8/18	»
63. Γεωργαντᾶς Μαζα- λάκος	- Α΄-	»	»	»	»
64. Λεονάρδος Φιλαρᾶς	- Α΄-	Ζάχουλη	»	22	Ἰουνίου
65. θυγατέρες Ἰωάννου Ἑσέ	- Δ΄-	Πάτρα	»	20/30	Σεπτεμβρ.
66. Γκίκας Καραδημος	- Δ΄-	»	»	19/29	»
67. Μαρδίτζα Νικολοῦ Ἀστέρη	- Δ΄-	Ἀνάπλι	»	27	Ἰουλίου
68. Δημήτρ. Λιγωμένος	- Δ΄-	»	»	3	Ἰουνίου
69. Γεωργαντᾶς Διο- λάντης καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαλτοῦ	- Γ΄-	Πάτρα	»	14/24	Σεπτεμβρ.
70. Δημήτρης καὶ Στα- μάτης παῖδες Δράκου	- Δ΄-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου

71. Λασκαροῦ θυγάτηρ Μιχάλη Χειλᾶ	- Δ'-	»	»	25	»
72. παῖδες παπα-Λεο- νάρδου Πατισάτη	- Β'-	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
73. Μιχάλης Κακαβό- χειλος Παιδικούγας	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	11	Ἰουνίου
74. Δημήτρ. Λύκουρος	- Δ'-	Πάτρα	»	11/21	Σεπτεμβρ.
75. Ἰωάννης Βαπτιστῆς Τρυπητήρης	- Α'-	»	»	10/20	»
76. Σαμαλάνα Ἀρβα- νιτάκη	- Δ'-	»	»	11/21	»
77. Ἀλέξης Καζάσης	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
78. Δημήτριος Σκόρ- δογλης	- Γ'-	»	»	»	»
79. Δημήτριος Ἀρβανι- τάκης	- Γ'-	»	»	3	»
80. Μαρδίκια καὶ Φλω- ροῦ «ἐκ γεννήσεως μὲν Τοῦρκαι νῦν δὲ χριστιαναὶ» θυγατέ- ρες Παραμπούτη	- Δ'-	Πάτρα	»	10/20	< >
81. Δημήτριος Περδι- κάρης «λογιώτατος ντοτόρος» καὶ ἡ «αὐ- τοῦ δόμζυγος»	- Α'-	Ἀνάπλι	»	29	Ἰουλίου
82. Μαρδίτσα τῆς Μπο- λέττας	- - Δ'-	»	»	6	Ἰουνίου
83. Λεονάρδος καὶ Δη- μήτριος παῖδες Γε- ωργίου Κονόμου	- Α'-	Πάτρα	»	8/18	Σεπτεμβρ.
84. Νικόλαος Κοπανάκης	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	< >	Ἰουνίου
85. Φίλιππος Σταφίδας	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»
86. Ἰωάννης Κουβάς	- Γ'-	Πάτρα	»	21/1	Σεπτ./᾽Οκτ.
87. Λεονάρδος Καβαλ- λάρης	- Α'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
88. χήρα Μανώλαινα καὶ παιδιὰ τῆς Μαρ- δίτσα, Κασσάνδρα καὶ Μανώλης	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	1	Σεπτεμβρ.
89. Λεονάρδος Κούδας	- Γ'-	Πάτρα	»	18/28	»

90.	Ἰωάννης Κόκικας	- Γ'-	»	»	»	Σεπτεμβρ.
91.	Γεώρ. Καρκατζάνης	- Δ'-	»	»	21/1	Σεπτ./Ὀκτ.
92.	Ἰωάνν. τοῦ Πέτρου	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
93.	Ἀνθιμος Νίκας ἱε- ρομόναχος	- Γ'-	»	»	25	»
94.	Γιάν. τοῦ Πούλου	- Δ'-	»	»	23	»
95.	Φυλακτὸς Βωβὸς με τὰ ἀδελφία του Λεο- νάρδο καὶ Λασκαροῦ	- Α'-	Βοστίτσα	»	28	Ἰουνίου
96.	Φυλακτὸς Μαυρα- γάνης	- Δ'-	Ζάχουλη	»	2	»
97.	Ὅρσα θυγατέρα Κυ- ριακοῦ	- Δ'-	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
98.	Φίλιππος Κολέτης	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
99.	Ἀναστάσιος καὶ Δη- μήτριος παῖδες παπα- Κολέτη	- Β'-	»	»	»	»
100.	Σταμάτης Ρούφας	- Γ'-	»	»	»	»
101.	Δημήτρης Μιχάλη Κουρή	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	11	»
102.	παῖδες Ἀναστασίου Χρυσικοῦ	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
103.	Νικολὸς Μισερα- λιώτης	- Β'-	Ἀνάπλι	»	10	Ἰουνίου
104.	Γιαννάκος Καλαμ- πόκης	- Β'-	»	»	2	»
105.	Σταμάτης Ντιρῆς	- Β'-	»	»	9	»
106.	παῖδες Γιάννη Δη- μαρᾶ καὶ μητέρα τοὺς Μαργέτα	- Δ'-	»	»	18	Ἰουλίου
107.	Ἰωάννης Ἰωάννου Παλαιολόγος	- Α'-	»	»	10	Ἰουνίου
108.	παῖδες Σωτήρχου Μανιτάρη	- Β'-	»	»	18	Ἰουλίου
109.	Ἀγγελάκης Γέ- ροντας	- Β'-	»	»	15	»
110.	Μιχάλης Βρετὸς	- Β'-	»	»	»	»
111.	Ἀνδρέας Νίκας	- Γ'-	»	»	10	Ἰουνίου
112.	Μαρία, Κυράστα καὶ Ὅρσα παῖδες Στυ- λιανοῦ Μπουκάκη	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»

113. Ὅρσα θυγατρ. Μαγ- κλουβή	- Δ-	Πάτρα	»	14/24	Σεπτεμβρ.
114. Ἰωάννης καὶ Μιχά- λης παῖδες Νικο- λάου Καρεκλᾶ	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
115. Νικόλαος Ντόρτος	- Γ'-	»	»	24	»
116. Γιάννης Ταλικός	- Β'-	Ἀνάπλι	»	11	»
117. Δημήτρης Μιχελής	- Γ'-	»	»	»	»
118. καπετὰν Γεώργος Κυλώνης (Χελώνης;)	- Β'-	»	»	5	»
119. Ἀντώνης Νικολοῦ Τριμή(ς)	- Γ'-	»	»	9	»
120. παπα-Βασίλης	- Γ'-	»	»	10	»
121. Γεωργάκης Κολο- βοδοῦρος	- Δ'-	»	»	17	»
122. Γεώργ. Κορομηλάς	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»
123. Δημήτρ. Λύκουρος	- Δ'-	»	»	»	»
124. Ἰωάνν. Κοσμάς καὶ Γεωργάκης ἐξάδελ- φός του	- Β'-	»	»	»	»
125. Παρασκευᾶς Γαβρί- λης	- Δ'-	»	»	»	»
126. Ἰωάνν. Μαγέρεμας	- Β'-	»	»	»	»
127. Λαμπριανός Λεμονής	- Γ'-	»	»	»	»
128. Ἰωάννης Μεζές	- Γ'-	»	»	»	»
129. Γεώργιος Χίκας	- Γ'-	Πάτρα	»	11/21	Σεπτεμβρ.
130. Ἰωάνν. Μπούκλιζας	- Α'-	Ἀνάπλι	»	4	Αὐγούστ.
131. Αἰνάρδος καὶ Μιχά- λης παῖδες Κολοβε- δούρου	- Δ' -	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
132. Παναγιώτ. Σωτήρης	- Β'-	»	»	»	»
133. Γεώργος Λαϊνᾶς	- Γ'-	»	»	»	»
134. Γεώργ. Κουτρικᾶς	- Α'-	»	»	»	»
135. Ἰωάννης, Σταμάτης, Γεωργάκης, Σωτήρ- χος, Λασκαροῦ καὶ Κασσάνδρα παῖδες Λεονάρδου Φουκᾶ	- Α'-	»	»	»	»
136. Σταμάτης τῆς Εἰρήνης	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.

137.	Νικόλαος καὶ Φλω- ροῦ παῖδες Γεωργαν- τᾶ Νίκα	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
138.	Λασκαροῦ Κουρ- καβγοῦ «ἦτις ἐβα- πτίσθη... ὑπὸ ἀνα- δόχου Πέτρου Γουνῆ»	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	28	Αὐγούστ.
139.	Σαμαλτάνα τοῦ Κου- ρῆ Κaugā	- Δ'-	»	»	1	Σεπτεμβρ.
140.	Ἀντώνιος, Τρισεύ- γενη καὶ Μαρία παῖ- δες Νικολάου Μαυ- ρογιάννη	- Δ'-	Ζάχουλη	»	24	Ἰουνίου
141.	Γεωργάκης τοῦ Ἰω- άννου Κοσμᾶ	- Β'-	»	»	23	»
142.	Μαρδίκια τοῦ Κολο- κυθᾶ καὶ τὸ αὐτῆς τέκνον	- Δ'-	Πάτρα	»	16/26	Σεπτεμβρ.
143.	Ἰωάννης Σοῦκος	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
144.	Λεονάρδος Καλα- φρονᾶς	- Β'-	Πάτρα	»	17/27	Σεπτεμβρ.
145.	Κατερίνα χήρα Γε- ώργου Μανιάτη μετὰ Σαμαλτάνας θυγα- τρὸς αὐτοῦ	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	18	Ἰουλίου
146.	Μαρδίκια καὶ τὰ αὐ- τῆς τέκνα «ἐκ γεν- νήσεως μὲν Τούρκα νῦν δὲ χριστιανῆ»	- Δ'-	Πάτρα	»	14/24	Σεπτεμβρ.
147.	Καβαλλάρης Μπα- γλᾶς	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	2	»
148.	Γεωργάκης Ντου- σμανης	- Α'-	»	»	18	Μαρτίου
149.	Νικολὸς τοῦ Δημη- τρίου	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
150.	παῖδες Γεωργιλᾶ Λα- τίνου	- Α'-	Πάτρα	»	14/24	Σεπτεμβρ.
151.	χήρα Καλομοῖρα Μαρκατάδαινα	- Β'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου

152.	παῖδες τοῦ ποτέ Δη- μητρ. Παλαιολόγου	- Δ'-	Πάτρα	»	16/26	Σεπτεμβρ.
153.	Σταματάκης Μποζίκης	- Α'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
154.	Σταμάτης Μηγιάρης(ς)	- Β'-	»	»	»	»
155.	Γιάν. Μηγγιάρης(ς)	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	10	»
156.	Λασκαροῦ τοῦ παπα- Περδικάρη	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»
157.	Δημήτρης Ἰωάννου Καντζηλλιέρη	- Α'-	Ἀνάπλι	»	4	Αὐγούστ.
158.	Εὐστάθιος Μπούρας	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
159.	Μάρω θυγατέρα τοῦ Μαυριδεροῦ	- Δ'-	»	»	»	»
160.	παῖδες Γεωργίου Κα- κλή	- Δ'-	»	»	11/21	»
161.	χήρα Λασκαροῦ Μα- νόσaina με τὴν ἀνη- ψιά της Κυράστα	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
162.	παῖδες Γεωργίου Μαυρέα	- Β'-	Πάτρα	»	9/19	Σεπτεμβρ.
163.	Βαρθολομαῖος Μπε- ταζῆς	- Δ'-	»	»	8/18	»
164.	θυγάτηρ τοῦ Ἰωάν- νου Μπαχαλᾶ καὶ τὰ αὐτῆς τέκνα	- Δ'-	»	»	7	»
165.	Ἰωάννης καὶ Μιχά- λης παῖδες Νικο- λάου Μπαπουχάρη	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	Ἰουλίου
166.	Γιάννης Συνάγαρος	- Δ'-	〈 〉	»	〈 〉	〈 〉
167.	Νικολὸς Πετρού- τζου Ποταμάρχου	- Δ'-	Βοστίτζα	〈 〉	28	Ἰουνίου
168.	Πετροδύτης Δι- πλάρης	- Δ'-	»	1691	»	»
169.	Νικόλ. Κροντηρᾶς	- Γ'-	Ζάχουλη	»	23	»
170.	Ὅρσα Σκόρδαινα	- Δ'-	Πάτρα	»	23/3	Σεπ./〈'Οκ.〉
171.	Κασσάνδρα τοῦ πο- τέ Γεωργάκη Μπού- κλιζα	- Β'-	Ἀνάπλι	»	5	Αὐγούστ.
172.	Γεώργιος Συμπτίτης καὶ μητέρα του Κασ- σάνδρα	- Γ'-	Πάτρα	»	23	Σεπτεμβρ.

173.	Σωτήρχος Κιχρῆς	- Β΄	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
174.	Ἰωάννης καὶ Ὅρσα παῖδες Νικολάου					
	Ντέκα	- Β΄	»	»	24	»
175.	Δημήτριος Ντέκας	- Β΄	»	»	23	»
176.	Δημήτρ. καὶ Μαρία παῖδες Νικολ. Καρᾶ	- Δ΄	»	»	»	»
177.	Ἀναστάσης παπα- Ζωγράφου	- Γ΄	»	»	»	»
178.	Μαρδίτσα τοῦ Πια- γιαλῆ «ἐκ γεννή- σεως μὲν Τούρκα νῦν δὲ χριστιανή»	- Δ΄	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
179.	Μιχαήλ Ρέγγης	- Γ΄	»	»	21/1	Σεπτ./Ὀκτ.
180.	Σταμάτης καὶ Γιάν- νης παῖδες Ἀντώνη Σύγγρη	- Δ΄	Ἀνάπλι	»	10	Ἰουνίου
181.	Νικολός Νταρῆς	- Γ΄	»	»	8	»
182.	Νικολός Μπούρας καὶ πενθερά του Μαρδίτσα	- Δ΄	»	»	10	»
183.	Νικολός Μιστρικός, Γεωργάκης καὶ Ἀν- τώνης ἀδελφοί του, Λασκαροῦ μητέρα του	- Γ΄	»	»	14	Μαΐου
184.	χήρα Ντούζαινα καὶ θυγατ. της Κυράστα	- Δ΄	Ζάχουλη	»	23	Ἰουνίου
185.	Νικολός καὶ Μιχά- λης παῖδες Μέλου	- Α΄	Ἀνάπλι	»	10	»
186.	χήρα Φλωροῦ Κύ- ραινα καὶ χήρα Λα- σκαροῦ θυγατ. της καὶ Ἀθανάσης υἱός της	- Γ΄	»	»	18	»
187.	Νικολός Νικολέτης	- Δ΄	Τροπολιτῶ	»	29	Μαρτίου
188.	Λουκάς Μπερέκος	- Δ΄	Ἀνάπλι	1690	13	Σεπτεμβρ.
189.	Ἰωάννης Κονόμος	- Α΄	Πάτρα	»	8/18	»
190.	Κυράστα θυγατέρα Μπεργαλιᾶ	- Δ΄	»	»	21/1	Σεπτ./Ὀκτ.
191.	Μιχάλης Γαλάτσης	- Β΄	Ἀνάπλι	»	9	Ἰουνίου

192.	Χαρίτος Κόκλης Σαβ- βατιανός	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»
193.	Λεονάρδος Λάπτης «ἐπίτροπος ἐκλελε- γμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθηναίων»	- Α'-	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
194.	Μπενιζέλος Ἰωάννου Ρίτζης «ἐπίτροπος ἐκλελεγμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθη- ναίων»	- Α'-	»	»	»	»
195.	Γεώργιος Μάκολας «ἐπίτροπος ἐκλελε- γμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθηναίων»	- Α'-	»	»	»	»
196.	Ἰωάννης Λίμπονας «ἐπίτροπος ἐκλελε- γμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθηναίων»	- Α'-	»	1691	»	Σεπτεμβρ.
197.	Παναγιώτης Μπα- πουχάρης	- Δ'-	Ἀνάπλι	1690	20	»
198.	παπα-Γεώργιος Φαρ- μάκης	- Γ'-	»	»	16	Μαΐου
199.	Σταμάτης Καίρης	- Β'-	»	»	23	Ἰουλίου
200.	Παρασκευᾶς Λαζάρου	- Δ'-	»	»	16	Μαΐου
201.	Γιωργαντᾶς Μπού- κρας	- Β'-	»	»	»	»
202.	χήρα Λασκαροῦ με τὸ παιδί της Δημή- τρη τοῦ Πασχάλη	- Δ'-	Ζάχουλη	1691	23	Ἰουνίου
203.	Ἰωάννης Παλαιολό- γος «ἐπίτροπος ἐκ- λελεγμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθη- ναίων»	- Α'-	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
204.	Γεώργιος Δούσμανης «ἐπίτροπος ἐκλελε- γμένος καὶ προεστὸς τῶν Ἀθηναίων»	- Α'-	»	»	»	»
205.	Παναγ. Σταυριανός	- Δ'-	Ζάχουλη	»	29	Ἰουνίου

206.	Χριστόδουλος Κου- ριβλάδης	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	23	»
207.	Σταμ. παπα-Θωμά	- Γ'-	»	»	10	»
208.	Μιχ. Καραγιάννης	- Β'-	»	»	1	»
209.	Κρεοῦζα θυγ. Ἰωάν- νου Καπετάνου	- Γ'-	»	»	10	»
210.	Γεωρ/κης Γαλάτσης	- Γ'-	»	»	1	»
211.	Σταμ. Πετραλίτη	- Δ'-	»	1690	< >	Σεπτεμβρ.
212.	Μιχάλης Σκαπέσος	- Β'-	»	»	16	Αὐγούστ.
213.	Ἰωάννης Δημήτρης Κακαβάκης	- Δ'-	»	»	»	Μαΐου
214.	παῖδες Ντούζη	- Γ'-	»	»	1	Σεπτεμβρ.
215.	Σωτήρχος Καρόρης, παπα-Γεώργιος Βλά- δος, Ἰωάννης Γιά- κουμος, Παναγιώτης Γιάκουμος, Σωτήρ- χος Γιάκουμος, Νι- κολός Γιάκουμος	- Γ'-	»	»	4	Μαΐου
216.	Μιχ. Κουκούπετρου	- Δ'-	»	1691	10	Ἰουνίου
217.	Νικολός καὶ Λασκα- ροῦ παῖδες Λεονάρ- δου Βασίλη	- Γ'-	»	»	1	»
218.	Γιάννης Καρακότης	- Γ'-	»	»	9	»
219.	Γεωργάκης καὶ Νι- κολός παῖδες Δημη- τρίου Κίσκη	- Δ'-	»	»	10	»
220.	Ντούζμανης Μανι- τάρης	- Β'-	»	»	»	»
221.	Δημήτρης Χαλα(ν)- τριώτης	- Δ'-	»	»	9	»
222.	Πανταλέος Πέρος	- Δ'-	Ζάχουλη	»	23	»
223.	Ἀντώνης Διολάν- της καὶ υἱός του Σπυ- ρίδων	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	»	»
224.	Σταμάτης Μεταξᾶς [διασκελίζεται ὁ ἀριθμὸς 225]	- Γ'-	»	»	5	»
226.	Κρεοῦζα χήρα Μπερ- νάρδου Λεβούκα	- Β'-	»	»	2	»

227. Χαγγη-Μιχάλης Δη- μάκης	- Α΄	Ζάχουλη	»	23	»
228. Κωσταντής Κουβάς	- Γ΄	Ἀνάπλι	»	10	»
229. Στάμος Κούδας	- Γ΄	Ζάχουλη	»	23	»
230. Γιάννης Ρούφας	- Γ΄	Ἀνάπλι	»	10	»
231. Νικόλαος καὶ Γεώρ- γιος παῖδες. . . .	- Δ΄	Ζάχουλη	»	2	»
232. Νικολὸς Κομπόνιας	- Δ΄	»	»	28	»
233. Σταμάτης καὶ Ἡλίας Γουναρᾶς	- Δ΄	< >	< >	23	»
234. Νικολὸς Κοπίδης	- Γ΄	< >	1691	»	»
235. Λεονάρδος Μπαγλᾶς	- Β΄	< >	»	»	»
236. Βελισσάρης Φιόλης	- Δ΄	< >	»	27	»
237. Ἀντώνιος καὶ Ἰωάν. παῖδες Ἀλεφούζου	- Γ΄	Ἀνάπλι	»	9	»
238. Ἰωάννης Μαντέλος	- Α΄	Ζάχουλη	»	23	»
239. Κρεοῦζα χήρα Μι- κρομάταινα [διασκελίζονται 60 ἀριθμοὶ]	- Γ΄	»	»	25	»
300. Δημήτρης Μπουρ- γερά μετὴν ἀδελφὴν του Ὅρσα	- Γ΄	Ἀνάπλι	»	11	»
301. Νικολὸς Κουβάς	- Γ΄	Ζάχουλη	»	26	»
302. Νικόλ. Φαμελιάρης «ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Ἀθήνα ὑπὸ ἀναδό- χου Νικολάου Τζο- κάκη, ἦν γὰρ τὸ πρό- τερον καὶ Ἀγαρη- νῶν θρησκείας»	< >	»	»	»	»
303. ἐπίσκοπος Ζόλονος [γρ. Σαλώνων] Φιλο- θεος *	< >	Βοστίτζα	»	27	»
304. Ἑλιὰ θυγάτηρ Τζώρ- τζη Γιατροῦ	- Γ΄	Ἀνάπλι	»	10	»
305. Νικολὸς Κοτύλης	- Α΄	< >	»	»	»

* Βλ. Ντόκου, δ. π., σ. 159, ὅπου δημοσιεύεται ὁλόκληρο τὸ ἔγγραφο. Πρβλ. καὶ σ. 14, σημ. 1.

306.	Κασσάντρα χήρα Λινάρδου Μπενι- ζέλου	- Α'-	<	>	<	>	»	»
307.	Γεωργάκης, Δημή- τρης καὶ Νικολός παῖδες Ἰωάν. Κεραμᾶ	- Γ'-		Ἀνάπλι	1691	8		»
308.	παῖδες Μιχ. Καλο- γερά	- Α'-		»	»	10		»
309.	Δημήτρης Σταμάτη Παλαιολόγου	- Α'-		»	»	»		»
310.	Λινάρδος Θωμᾶς	- Α'-		»	»	»		»
311.	παῖδες Μπάμπαλη	- Α'-		»	»	»		»
312.	Νικολός Θωμᾶς	- Α'-		»	»	»		»
313.	Σωτήρχος Ψωμᾶς	- Γ'-		»	»	»		»
314.	παπα-Παρθένιος με τὴν μητέρα του χήρα Πέραινα Κυράστα	- Γ'-		»	»	8		»
315.	Γιάννης Κουρουπός	- Γ'-		»	»	3		»
316.	Γιάννης Ἀρμένης	- Δ'-		»	»	4		Ἰουλίου
317.	Νικολός, Ὅρσα καὶ Ἀνδρέας παῖδες Στα- μάτη Καρπιβάνη	- Δ'-		»	»	5		Ἰουνίου
318.	παπα-Νικολός Σα- λονικιός	- Γ'-		»	»	»		»
319.	Φλωροῦ χήρα Γεωρ- γάκη Φορτωμένου με τὰ παιδιά της Στα- μάτη, Καλομοίρα καὶ Μαρδίτζα	- Δ'-		»	»	8		»
320.	Παναγ. Μακρῆς με τὰ παιδιά του Ἰωάν- νην καὶ Μήτηρον	- Δ'-		»	»	»		»
321.	Μαρδίτζα Κοπανοῦς	«χ. τ.»*		»	»	»		»
322.	Σταῦρος τοῦ Γεωρ- γάκη Γκόκου με τὴ μητέρα του Μαρ- δίτζα	- Δ'-	<	>	»	5		»
323.	Δημήτρης Ροῦδης	<	>	Ἀνάπλι	»	»		»
324.	Σωτήρχος Γιάκουμος	- Γ'-		»	»	»		»

* Στὰ ἔγγραφα ὑπάρχει ἡ ἔνδειξις : χωρὶς τάξη.

325.	Παναγ. Γιάκουμος	- Γ'-	»	»	»	»
326.	Φυλακτὸς Μαυρομάτης με τὸ ἀνέψι του Ἀντρίκον Ρούκα	- Δ'-	»	»	8	»
327.	Μαρδίτζα χήρα Πουλημένου με τὸ παιδί της Προκόπην	- Γ'-	»	»	2	»
328.	Κρεούζα Ἀγλαϊδᾶ	- Δ'-	»	»	»	»
329.	Ὅρσα Μαζαράκη με τὰ παιδιά της Δημήτριον καὶ Μηλιά	- Δ'-	»	»	8	»
	[διασκελίζονται 10 ἀριθμοί]					
340.	Φίλιππος Σαλωνίτης	- Δ'-	»	»	9	»
341.	Γιάννης Ζέρβας	< >	»	»	2	»
342.	Γεωργάκης Λουκάς	< >	»	»	1	Ἰουλίου
343.	Σταμάτης Μαντράς	- Γ'-	»	»	»	Ἰουνίου
344.	Γεωργάκης Πεξανής	- Δ'-	»	»	2	»
345.	Ἀντρ. Μουζούρης	- Δ'-	»	»	1	»
346.	Γεωργάκης Γκούμας	- Δ'-	»	»	2	»
347.	Γεωργάκης Ἀγουρίδης	- Β'-	»	»	3	»
348.	Νικολὸς Ταβάνης	- Δ'-	»	»	1	»
349.	χήρα Γαρδέλαινα Ὅρσα καὶ τὸ παιδί της Δημήτρης	- Δ'-	»	»	4	»
350.	Γιωργάκης Δαυλώτης	- Δ'-	»	»	1	»
351.	Παναγιώτης Ζάχος	- Δ'-	»	»	2	»
352.	Γιωργάκης Τριμῆς	- Δ'-	»	»	5	»
353.	Δημήτρης Τριμῆς	- Δ'-	»	»	2	»
354.	Ἀργυρὸς Μπερζανῆς ...		»	»	»	»
355.	παπα-Δημήτρης Βροντᾶς	- Γ'-	»	»	»	»
356.	Σταυριανὸς καὶ Ἀντώνης παῖδες Περγαλιᾶ	- Δ'-	»	»	»	»
357.	Μιχάλης Κουβαράς	< >	»	»	»	»
358.	Κασσάντρα χήρα Δημήτρη Σαμαρτζῆ καὶ τὸ παιδί της Κρεούζα	- Δ'-	»	»	»	»

359.	Λασκαροῦ χήρα Ἄντρεα Μακελλάρη	< >	»	»	»	»
360.	Κυριακὸς Γουναρά- κης	- Δ' -	»	»	»	»
361.	Φωτίδα τοῦ Γιαννακᾶ	- Δ' -	»	»	3	»
362.	Κυράστα χήρα Μαῖσ- τρα	- Δ' -	»	»	2	»
363.	Νικολὸς Ρίστος	- Δ' -	»	»	3	»
364.	Σταμ. Τανκιατζής	- Δ' -	»	»	11	»
365.	Μαρδίτζα καὶ Μα- ρία θυγατέρες τοῦ Λαγοῦ «ἐβαπτίστη- σαν εἰς τὴν ἀληθὴν χριστιανικὴν πίστιν»	< >	»	»	< >	»
366.	Δημήτρ. Κορομηλᾶς	- Δ' -	»	»	11	»
367.	Γεωργάκης τῆς Πέ- παινας.	- Δ' -	»	»	4	»
368.	Ὅρσα τοῦ Δημήτρη Ρόκα σύζυγος τοῦ Μιχάλη Διολάντη καὶ Ἀθανάσης ἀνε- ψιὸς τῆς	- Δ' -	»	»	9	»
369.	Παναγιώτα καὶ Ἀν- τώνης παῖδες τοῦ παπα-Πεντζάκη	< >	»	»	5	»
370.	Σταμ. Σκουρδο- πῆς	- Δ' -	Ζάχολη	»	20	»
371.	Στάμος Λαγάνης	- Δ' -	Ἀνάπλι	»	11	»
372.	Νικολὸς Παῖδερός	- Γ' -	»	»	6	»
373.	Φθύμης καὶ Σταμά- της παῖδες Ἰωάννου Παπᾶ καὶ Φλουροῦ μητέρα τους	- Δ' -	»	»	10	»
374.	Δημήτριος Μπεργα- λιᾶς [εἶχε ἐξιπλαμι- σθεῖ καὶ ξαναβαφτί- στηκε], Ὅρσα ἡ γυ- νὴ του, Μαρδίτζα καὶ Ἰωάννης τὰ παι- δία του	< >	»	»	9	»

375. Κρεούζα ἡ γυνὴ τοῦ
 Ὀτμάνη καὶ Γεωρ-
 γάκης, Ἰωάννης,
 Ὅρσα καὶ Μαρδίτζα
 τὰ παιδιὰ της ποὺ «ἐ-
 βαπτίσθησαν εἰς τὴν
 ἀληθῆ χριστιανικὴν
 πίστιν» < > » » 9 »
376. Μαρδίτζα καὶ Ὅρσα
 παῖδες Νικολοῦ Ἀρ-
 κρούδα - Δ' - » » 11 »
377. Μαρδίτζα τοῦ Το-
 πρίτζαλη «ἐβαπτί-
 στη εἰς τὴν ἀληθῆ
 πίστιν... ὑπὸ ἀνα-
 δόχου Μιχαὴλ Κα-
 λογερά» - Α' - » » 5 »
378. Δινάρδος Γιάννη
 Μαλάκος < > » » 11 »
379. Συρίγα Σκορδοπούλα «χ. τ.» » » 9 »
380. Ὅρσα Σακκοβέλου
 μὲ τὰ παιδιὰ της
 Φλωροῦ, Καλομοῖρα
 καὶ Ἀφέντρα «χ. τ.» » » 8 »
381. Ζαφεῖρω θυγάτηρ
 παπα-Γιάννη Λυσ-
 σάρη καὶ ἀδελφία της < > » » 9 »
382. Γιαννάκης Νταγη-
 τᾶς μὲ τὰ ἀδελφία του - Δ' - » » 1 »
383. Ρόζα ψυχοπαῖδα πα-
 πα-Θωμᾶ «χ. τ.» » » 8 »
384. Νικολόπουλος Γε-
 ροντάκης - Δ' - » » 9 »
385. Γιάννης Γληνὸς «μ'
 ἕτερες ἐξ φαμελιᾶς
 ἀπὸ τὸ Ταλάντι» * < > < > < > < > < >
386. Μιχελῆς Παπαγε-

* Τὸ ἔγγραφο αὐτὸ περιλαμβάνει 7 οἰκογένειες ἀπὸ τὴν Ἀταλάντη, ποὺ κατέφυγαν στὸ βενετικὸ στόλο τὴν ἐποχὴ τῆς πολιορκίας τῆς Χαλκίδας καὶ στὴ συνέχεια ἐγκαταστάθηκαν στὴν Πελοπόννησο. Βλ. Ντόκου, ὁ. π., σ. 160.

	νάρης καὶ τὰ ἀνή- ψια του	- Γ'-	Ἀνάπλι	1691	27	Μαῖου
387.	Νικολὸς Τζαχτζίρης	- Γ'-	»	»	3	Ἰουνίου.
388.	Φραγκίσκος καὶ Μα- ρία παῖδες τοῦ Ἰμ- πραῆμ καὶ Καλομοί- ρας «ἐβαπτίστησαν εἰς τὴν ἀληθῆ πί- στιν... ὑπὸ ἀναδό- χων Φραγκίσκου Τριβιζᾶ καὶ καπετὰν Τζανπατίστα Ρόσι»	< >	»	»	»	»
389.	Νικολὸς καὶ Μαρ- δίτσα παῖδες τοῦ Τζεφέρη «ἐβαπτί- στησαν εἰς τὴν ἀλη- θῆν πίστι... ὑπὸ ἀναδόχων Ἰωάννου Λίμπονα καὶ Σπυρί- δωνος Περούλη»	< >	»	»	»	»
390.	χήρα Κρεοῦζα Λάφ- ταινα μὲ τὰ παιδιὰ τῆς Λασκαροῦ καὶ Μαρδίτσα	- Γ'-	»	»	2	»
391.	Δημήτρης, Ἰωάννης, Χριστόδουλος καὶ Γεωργαντῆς παῖδες παπα-Πατούσα	- Β'-	< >	»	20	»
392.	Λεονάρ. Ἀλεμούσης	- Β'-	Ἀνάπλι	»	1	»
393.	Παναγ. Ραπάνης	- Γ'-	»	»	»	»
394.	Παναγ. Ἀλαϊβέρας	- Δ'-	»	»	3	»
395.	Δημήτρης, Ἀντώνης καὶ Λάμπω παῖδες Ἀλ(μ)πάνη	- Δ'-	»	»	»	»
396.	Δημήτρ. τοῦ Μιχάλη	- Δ'-	»	»	»	»
397.	Δημήτρ. Μανασῆς	- Δ'-	< >	»	< >	< >
398.	Γιάννης τοῦ Ἀντώνη	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	2	Ἰουνίου
399.	Λασκαροῦ χήρα Μπο- ζίκαινα μὲ τὰ παιδιὰ τῆς Σταυριανό, Κυ-					

	ράστα, Ἑλένη καὶ Σαμαλτάνα	- Γ'-	»	»	8	»
400.	Σαμαλτάνα χήρα Γεωργάκη Τριγύρου	«χ. τ.»	»	»	9	»
401.	Ὅρσα τοῦ Ρίσου μὲ τὸ παιδί της τὸν Δράκον	< >	»	»	»	»
402.	Ἀντώνης καὶ Νικο- λὸς παῖδες τοῦ Νι- κολοῦ Ντόκα	- Δ'-	»	»	»	»
403.	Ἀντώνης Σφιλτζής	- Γ'-	»	»	8	»
404.	Ἀνδρέας Μηνιάτης	«χ. τ.»	»	»	11	»
405.	Λασκαροῦ χήρα Κτε- νοῦ μὲ τὰ παιδιὰ της Δημήτρη, Νικολὸ καὶ Κρεοῦζα	- Δ'-	»	»	10	»
406.	Γεωργάκης Κουκού- πετρος	- Δ'-	»	»	11	»
407.	Ὅρσα, Λασκαροῦ καὶ Κρεοῦζα τοῦ πα- πα-Γεωργάκη	- Γ'-	»	»	»	»
408.	Λασκαροῦ Σταμάτη Διπλοῦ μὲ τὸ παιδί της Κρεοῦζα	- Δ'-	»	»	»	»
409.	Καλομοῖρα χήρα τοῦ Δημήτρη Γαῖτάνη καὶ θυγατέρα της Ὅρσα	- Δ'-	»	»	3	»
410.	Ὅρσα χήρα τοῦ Ἀν- τρονάκη μὲ δύο παι- διὰ Μαρδίτζα καὶ Καροῦ	- Δ'-	»	»	»	»
411.	παπα-Γεώργιος Μπά- σκος καὶ Ἀναστά- σιος ἀδελφός του	- Γ'-	»	1690	10	Σεπτεμβρ.
412.	Γιαννάκης Κακιαῆς	- Β'-	»	»	18	Αὐγούστ.
413.	Νικολὸς καὶ Σταμά- της παῖδες Ρόκου καὶ μητέρα τους Μαρδίτζα	- Δ'-	»	1691	»	Ἰουνίου

414.	Ἡλίας Καρινάκης μὲ τὴ γυναῖκα του Φλουροῦ	- Δ'-	»	»	8	»
415.	χήρα Γουναρομα- δίτζα μὲ τὸ παιδί της Λασκαροῦ καὶ ἐγγό- νι Μιχάλη	- Δ'-	»	»	5	»
416.	Ἀντρέας, Μιχάλης καὶ Κρεοῦζα παῖδες Νικολοῦ Βελισσάρη καὶ μήτηρ αὐτῶν Μαρδίτζα	- Γ'-	»	»	»	»
417.	Φλωροῦ τοῦ Κοπίδη μὲ τὴ μάνα της Ὅρσα	- Δ'-	»	»	8	»
418.	Δημήτρ. Λιγωμένος	- Γ'-	»	1690	6	Ἰουλίου
419.	Ἀντρέας Στρατούλας	- Δ'-	»	1691	4	Ἰουνίου
420.	Λινάρδος, Σταμάτης, Γιωργάκης καὶ Δη- μήτρης παῖδες Νι- κολοῦ Καπούλη	- Γ'-	»	»	»	»
421.	παπα-Δημήτριος Σα- λονίκης	- Γ'-	»	»	8	»
422.	Ἀθαν. Μπογιατζῆς	< >	»	»	3	»
423.	Νικολὸς Γούναρης	- Δ'-	»	»	10	»
424.	Κυράστα Νικολοῦ Γούναρη	- Δ'-	»	»	»	»
425.	Νικολὸς παπα-Περ- γαντῆ	- Δ'-	»	»	9	»
426.	Γιάνν. Μιλημάρης	- Γ'-	»	»	11	»
427.	Πανταλέος Κτενᾶς	- Γ'-	»	»	»	»
428.	Γιάνν. Μιστρικὸς	- Γ'-	»	»	3	»
429.	Κασσάντρα τοῦ ποτὲ Ἰωάννου Καρακότη	- Δ'-	»	»	11	»
430.	Στάθης Μιχάλη Μουζούρη	< >	»	»	»	»
431.	χήρα Νικολῆ Χι- σκάδαινα Σαμαλτά- να καὶ τὸ παιδί της Κρεοῦζα	- Δ'-	»	»	6	»
432.	χήρα Κατζηλλιέρα-					

	να Ὅρσα τοῦ Πρί- σκου	- Δ'-	»	»	1	»
433.	Ἀγουστής Καζατζής	- Δ'-	»	»	3	»
434.	Σταμάτης υἱὸς τοῦ Σωτήρχου Γούναρη	- Δ'-	»	»	5	»
435.	Σταμάτης Μπάπαρη Μπογατζή	- Δ'-	»	»	3	»
436.	Μαρδίτζα τοῦ παπα- Πόνκα	- Δ'-	»	»	5	»
437.	Διαμάντω χήρα Στα- μάτη Κουτζουροῦ καὶ υἱὸς τῆς Ἰωάννης	- Δ'-	»	»	»	»
438.	Γιάννης Κούλης καὶ ἀδελφὴ του Σαλμα- τάρα	- Δ'-	⟨	⟩	»	»
439.	Σταμάτης Σκαθάρης	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	11	»
440.	Λασκαροῦ, Ὅρσα, Κα- λομοῖρα, Κρεοῦζα ὀρφανὰ τοῦ Μπαλῆ	- Δ'-	»	»	4	»
441.	Θωμᾶς, Δημήτρης, Ὅρσα, Μαρία καὶ Κλίνα παῖδες Γιάννη Σαμαρτζή καὶ Ἀγ- γέλω μητέρα τους.	- Δ'-	»	»	10	»
442.	χήρα Στρέφη Πού- λου καὶ Σταμάτης καὶ Στρέφης παιδιὰ τῆς	- Δ'-	»	»	11	»
443.	Μαρία Τόρλαινα	- Δ'-	»	»	»	»
444.	Νεροῦτζος Μανι- τάρης	- Β'-	»	1690	4	Ἰουλίου
445.	Λασκαροῦ χήρα Τα- τάκαινα	- Β'-	»	»	8	Ἰουνίου
446.	Δημήτρης καὶ Κα- ροῦ παῖδες Πανα- γιώτη Κόκα	- Δ'-	»	»	»	Αὐγούστ.
447.	Ἀργυρ. Καρκαβέλας	- Δ'-	»	»	6	Ἰουλίου
448.	Χατζη-Δημήτρης Τιρλῆς	- Δ'-	»	»	4	»
449.	χήρα Μιχάλη Κυλω- νάτη καὶ Ἀγγέλω					

	καὶ Μαρδίτζα παι- διά της	- Δ'-	»	1691	6	Ἰουνίου
450.	Δημήτρης Λεκάκης	- Δ'-	»	»	4	»
451.	Κυράστα χήρα Ἀλέ- ξαινα	()	»	»	5	»
452.	Νικολός, Σταμάτης καὶ Κυράστα παῖδες Γεωργάκη Κουτρῆ καὶ μήτηρ αὐτῶν Φλουροῦ	- Γ'-	»	»	3	»
453.	χήρα Λιγούραινα Κασανοῦ μὲ τ' ἀνή- ψια της Ρέβα, Γιάν- νη καὶ Μαρδίτζα	- Δ'-	»	»	9	»
454.	Σταμάτης Φιλάρετος	- Δ'-	»	»	8	»
455.	Διολέντα χήρα Κο- λομαντᾶ μὲ τὴν θυ- γατέρα της Ὅρσα	- Δ'-	»	»	17	»
456.	Μαρδίτζα χήρα πα- πιδιά Μουρομύταινα	- Γ'-	»	»	10	»
457.	Γεωργάκης Μακελ- λάρης	- Δ'-	»	»	9	»
458.	Νικολός, Κρεοῦζα καὶ Μαρδίτζα παῖ- δες Κατζαμπέρη	- Δ'-	»	»	4	»
459.	Νικολός Μπλουμ- πάκης	- Δ'-	»	»	22	»
460.	Φλωροῦ τοῦ Γγιαφῆ μὲ τὸν υἱὸν της Λά- μπρο	- Α'-	Ζάχολη	»	20	»
461.	Μαρδίτζα χήρα Μα- λακάρη	- Δ'-	Ἀνάπλι	»	5	»
462.	Ὅρσα χήρα Δημή- τρη Ἀστροκάρη μὲ τὰ παιδιὰ της Κρε- οῦζα καὶ Σταμάτη	- Δ'-	»	»	9	»
463.	Μαρία καὶ Μαρδί- τζα παῖδες τοῦ Κον- τοφάγου «ἐβαπτί- σθησαν εἰς τὴν ἀλη-					

	θῆ πίστιν τὴν χρι- στιανικὴν» ὑπὸ ἀνά- δόχων Ἰωάννου, Δη- μητρίου, Μανδρᾶ καὶ Χατζη-Δημητρίου	- Δ΄-	»	»	3	»
464.	Φίλιππος Μιχάλης	- Δ΄-	»	»	9	»
465.	Σαμαλτάνα χήρα Σι- κουλάρη	- Δ΄-	»	»	5	»
466.	Ἀγγελάκης Πίρης	- Δ΄-	»	»	3	»
466.	[bis] Βασίλης Δημή- τρη Σκλιανός	- Δ΄-	»	»	11	»
467.	Στάμος, Ἀλέκα, Φί- λιππος παῖδες Πα- ρασκευᾶ Μπούα	- Δ΄-	»	»	9	»
468.	Δημήτρ. Χοχλίδος	- Δ΄-	»	»	11	»
469.	Μαρδίτζα καὶ Ὅρσα παῖδες Δημ. Λέκα	- Δ΄-	»	»	»	»
470.	Σαμαλτάνα καὶ Λα- σκαροῦ παῖδες Παλτᾶ	- Δ΄-	»	»	12	»
471.	Παναγ. Μιχάλης	- Δ΄-	»	»	9	»
472.	Γιάννης Κουντούρης	- Δ΄-	»	»	6	Ἀπριλίου
473.	Δημήτρης, Ἀθανά- σης καὶ Μαρδίτζα παῖδες Πουλάκη καὶ μητέρα αὐτῶν Κυ- ράστα	- Δ΄-	»	»	3	Ἰουνίου
474.	χήρα Σμαράγδα Γε- ωργοῦ μὲ τὸ παιδί τῆς Ἰωάννην	- Δ΄-	»	»	10	»
475.	Μιχ. Δημ. Σκλιανός	- Δ΄-	»	»	11	»
476.	Δημήτρ. Βαπτισμένος	- Δ΄-	»	»	»	»
477.	Γεωργάκης Φολερός	- Γ΄-	»	»	3	»
478.	Δημήτρης Ψαθᾶς	- Δ΄-	»	»	11	»
479.	χήρα Λασκαροῦ Παύ- λαινα καὶ παιδιὰ τῆς Γιάν. καὶ Μαρδίτζα	- Δ΄-	»	»	2	»
480.	χήρα Κρεοῦζα, Βα- σίλαινα, Κασσάνδρα καὶ Δράκος παιδιὰ τῆς καὶ Ὅρσα ἀδελ-					

	φή της	- Δ'-	»	»	10	»
481.	Τζουάνες Λίμπου- νας υἱὸς τοῦ ποτὲ Μιχάλη Λίμπουνα, ποῦ «ἤτον προεστὸς τῆς πολιτείας μας καὶ τάξεως πρώτης καὶ ἐσκοτώθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν»	- Α'-	»	1690	8	Φεβρουαρ.
482.	Λασκαροῦ χήρα Μι- χάλη Χρυσοχοῦ, Ἰωάν καὶ Μαρδίτζα	- Δ'-	»	1691	6	Ἰουνίου
483.	Μιχαὴλ Δαυλίτης	{ }	»	»	9	»
484.	Γεῶργος Ποῦλος	- Δ'-	»	»	10	»
485.	Λαμπρ. Ζάμπουρας	- Δ'-	»	»	11	»
486.	Ἰωάννης Ρούπας	- Α'-	»	»	31	»
487.	Σαμαλτάνα χήρα Δη- μήτρη Σκοινᾶ καὶ παιδιά της	- Δ'-	»	»	1	»
488.	Γεωργάκης Τζελεπῆς μὲ τὰ ἀδελφία του	- Δ'-	»	»	»	»
489.	Γεωργάκης Σκουρ- δούπης	- Δ'-	»	»	»	»
490.	Νικολὸς Λουκάς	- Γ'-	»	»	»	»
491.	Γιαννάκος Παναγι- ωτάκης	- Γ'-	»	»	»	»
492.	Νικολὸς Καζατζῆς μὲ τὰ ἀδελφία του	- Δ'-	»	»	»	»
493.	Νικόλ. Λυκόπουλος	- Δ'-	»	»	»	»
494.	Λασκαροῦ χήρα τοῦ Σταμάτη Καβαλλάρη	- Β'-	»	»	3	»
495.	Σταμάτης Μαχαιρᾶς	- Δ'-	»	»	1	»
496.	χήρα Ρίσταινα μὲ τὰ παιδιά της	- Δ'-	»	»	»	»
497.	Γιάννης Πέρος	- Δ'-	»	»	»	»
498.	Ἡλίας (Σ)κουζῆς	- Δ'-	»	»	»	»
499.	Πολύχρω χήρα Γε- ωργιλοῦ	- Δ'-	»	»	27	Μαΐου
500.	Γεωργάκης καὶ Ἰω- άνν. Πατούσας μετὰ					

	τῆς μητρὸς αὐτῶν	- Γ'-	»	»	31	»
501.	Γεωργάκης Χηρέ- λου Πέρος	- Δ'-	»	»	1	Ἰουνίου
502.	Γιάννης Μαχαιρᾶς	- Δ'-	»	»	»	»
503.	Γιάννης Ρίκιος	- Δ'-	»	»	»	»
504.	Ἰωάν. Καπετανάκης	- Α'-	»	»	10	»
505.	Φυλακτὸς Ταμπάκης μὲ τὴν γυναικαδέλφη τοῦ Μαρδίτza τοῦ Νικόλα Τρι(>)	- Δ'-	Ζάχολη	»	23	»
506.	Παρασκ. Κωφὸς	- Δ'-	Πάτρα	»	7	Σεπτεμβρ.
507.	Κωνσταντῖνος Φι- λίππου Λαϊνᾶς	- Γ'-	»	»	12/22	»
508.	Νικόλ., Σταμάτ., Λα- σκαροῦ παῖδες Γε- (ω)ργίου Γκοκάκη καὶ Ἰωάννου Σκλά- βου Ἀσκολίθα	- Δ'-	»	»	14/24	»
509.	Κωνσταντῆς καὶ Παν- ταζῆς Μπαρακαρᾶς	- Β'-	»	»	13/23	»
510.	παῖδες Ἰωάννου Σαμπάτη	- Γ'-	»	»	12/22	»
511.	Σταμάτης Πιγγιάς	- Γ'-	(>)	»	»	»
512.	Νικολ. Καρσεβάνης	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	18	Μαρτίου
513.	Νικολὸς Παῖδερός	- Γ'-	»	1690	»	»
514.	Γεωρ/κης Μιχαῆλος	- Β'-	»	»	9	Ἰουλίου
515.	Κυριάκος Κοπίδης	- Β'-	»	»	16	Μαΐου
516.	Παντελέος Καρα- κότης	- Β'-	»	»	8	Ἰουλίου
517.	Φλουροῦ Καγκλαβᾶ	- Γ'-	»	»	7	»
518.	Σταμάτης Θεοτόκης	- Α'-	»	»	4	»
519.	Ἀντών. Περδικάρης	(>)	»	»	18	»
520.	Μπενιζέλος Ἀγγέ- λου Μπενιζέλου	- Α'-	»	»	4	»
521.	Δημήτρης καὶ Στα- μάτης παῖδες Λινάρ- δου Φολεροῦ καὶ θεῖος αὐτῶν	- Α'-	»	»	»	»
522.	Φαμελιά τοῦ Νικο- λοῦ Ροῖδη	- Α'-	»	»	10	»

523.	Ἰωάννης Στρέφης	- Δ'-	»	»	11	»
524.	παῖδες Δημητρίου Ἀσπῆ	- Α'-	»	»	9	»
525.	Νικολὸς Μποῦσκος	- Β'-	»	1691	4	Ἰουνίου
526.	Παναγ. καὶ Ἰωάνν. παῖδες Βουρδόχα	< >	»	1690	»	Ἰουλίου
527.	παῖδες Λαμπρινοῦ Καβαθᾶ	- Γ'-	»	»	9	»
528.	Γεωργάκης Ταρασῆς	- Γ'-	»	»	8	»
529.	Ἰωάννης Νικολοῦ Μποζίκη	- Α'-	»	»	9	»
[διασκελίζονται 30 ἀριθμοί]						
560.	Γεωργάκης Λειβαδίτης	- Α'-	»	»	14	Μαΐου
561.	Χρυσάφη γυνὴ τοῦ ποτὲ Νικολάου Ρεβέκα ἀπὸ τὰ Σάλωνα	- Γ'-	»	»	1	Αὐγούστ.
562.	Νικολὸς Θεοτόκης	- Α'-	»	»	4	Ἰουλίου
563.	Νικολὸς Κοντογιαννάκης	- Δ'-	»	»	3	Σεπτεμβρ.
564.	Σταμ. Κατζηλλιέρης	- Β'-	»	»	2	Φεβρουαρ.
565.	Πέτρος Γουνᾶς	- Β'-	»	»	»	»
566.	Ἀργυρὸς τοῦ Πετρότζου	- Γ'-	»	»	3	Μαΐου
567.	Γιάννης Κόνσουλας	- Δ'-	»	»	25	Αὐγούστ.
568.	Δημήτριος Ροῦτος	- Β'-	»	»	5	Σεπτεμβρ.
569.	Κωνστ. Καρύκης	- Γ'-	»	»	18	Μαΐου
570.	Ἰωάννης Κάλκος	- Β'-	»	»	9	Ἰουλίου
571.	Νικολὸς Παγουλάς	- Α'-	»	1691	4	Ἰουνίου
572.	Μιχάλης Πόλος	- Γ'-	Ζάχολη	»	23	»
573.	Γεωργάκης Δήμος	- Α'-	Ἀνάπλι	»	4	Αὐγούστ.
574.	παῖδες Σταμάτη Βελισσάρη Λινάρδος, Γεωργάκης καὶ Μαρδίτσα	- Α'-	»	»	18	»
575.	Νικολὸς Δήμος	- Α'-	»	»	»	»
576.	Ὁρσα χήρα τοῦ ποτὲ Νερούτζου Κόκαλη	- Δ'-	»	1690	»	Μαΐου
577.	Κυριαζῆς Λαῖνᾶς	- Δ'-	»	»	»	»

578.	χήρα Λασκαροῦ Σπηλιώτη	- Δ'-	»	»	25	Σεπτεμβρ.
579.	Γεωργάκης Κεχρῆς καὶ ἀδελφός του Βα- σίλης	- Β'-	»	»	26	»
580.	Δημήτριος Τζεφέρης	- Α'-	»	»	13	»
581.	Γιωργάκης Μπα- πουχάρης	- Δ'-	»	»	»	»
582.	Ἰωάννης τοῦ Σταμά- τη Σφέτορη καὶ ἀδελ- φός του Γεωργάκης	- Δ'-	»	»	16	Μαΐου
583.	Σαμαλτάνα τοῦ Θεοδώρου	< >	»	»	17	Ἰουλίου
584.	Νικολός Γιοκάκης	- Δ'-	»	»	10	»
585.	Νικολός Κοφίνος	- Δ'-	»	»	8	»
586.	Γεωργάκης Καρ- καβέλας	- Γ'-	»	»	10	»
587.	Κων. Καπινάκης	- Γ'-	»	»	18	Μαΐου
588.	Καλομοίρα καὶ Ἰω- άννα παῖδες Βασί- λη Σαμάμαλου	- Β'-	»	»	5	Ἰουλίου
589.	Ἰωάν. Καντηλόρος	- Δ'-	»	»	11	Μαΐου
590.	Νικολ. Κουρομάδης	- Δ'-	»	»	18	»
591.	Δημήτρης Πέτρου Μπάσταρδου	- Γ'-	»	1691	9	Ἰουνίου
592.	Ποθητός τοῦ Μακρῆ	- Δ'-	Ζάχολη	»	23	»
593.	παῖδες Σωτήρη Λι- νάρδος, Στάμω, Λα- σκαροῦ καὶ Μαρδί- τζα μητέρα τους	- Γ'-	Ἀνάπλι	»	11	Μαΐου
594.	Κοντύλω τοῦ Γιάννου	- Δ'-	Ζάχολη	»	23	Ἰουνίου
595.	χήρα Δημήτραйна καὶ Ὅρσα θυγατέρα της	- Δ'-	»	»	»	»
596.	Δημήτρ. Σκάμπαρος	- Β'-	Ἀνάπλι	»	16	Μαΐου
597.	Κρεούζα Σκαρδάκου καὶ ἀνηψιός της Γεωργάκης	- Δ'-	»	»	9	Ἰουνίου
598.	Μελέτης Καπετάνιος	- Β'-	»	1690	16	Μαΐου
599.	Σταμάτης Μαργαρί- της Κατεργάρης	- Γ'-	»	»	»	»

600.	Χριστόφιλος καὶ Ἀ- γάπιος καὶ χήρα Φλωροῦ ἀδελφή αὐ- τῶν παῖδες Ἀγγε- λάκη Βασίλη	- Β΄	»	»	7	Ἰουνίου
601.	Παναγ. Κοπίδης	- Β΄	»	»	16	Μαΐου
602.	Σαράντ. Πετραλίδης	- Β΄	»	»	26	Σεπτεμβρ.
603.	Γεώργιος Τζάνγγας	- Β΄	»	»	29	Ἰανουαρ.
604.	Μιχάλης Φολερός	- Γ΄	»	»	11	Μαΐου
605.	Νικολὸς Ἀρβανι- τάκης	- Γ΄	Ζάχολη	1691	28	Ἰουνίου
606.	Βασίλης τοῦ Κλότζα	- Δ΄	Πάτρα	»	10/20	Σεπτεμβρ.
607.	παῖς Πλούμου Ἀπο- στόλη καὶ Σαμαλ- τάνα μητέρα του	- Δ΄	Ἀνάπλι	»	10	Ἰουνίου
608.	Σταμάτης, Σταυρια- νὸς καὶ Μαρδίτζα παῖδες Γιαννάκη Γα- λάτζη καὶ Κασσάν- δρα μητέρα τους	- Γ΄	»	»	»	»
609.	Ἀντώνιος Ντούζης	- Γ΄	»	»	1	»
610.	Σαράντης Πακάλης	- Γ΄	»	»	»	»
611.	Διονύσης Ἀκράβα- ρης καὶ ἡ μάνα του Φλωροῦ	- Γ΄	»	»	9	»
612.	Ἰωάν. Μπουκαρέλης	- Β΄	»	»	1	»
613.	Γεωργάκης Ροβίθης	- Δ΄	»	1690	20	Σεπτεμβρ.
614.	Γιάννης Ἀντρία Μακελλάρη	- Γ΄	Τροπολιτζά	1691	28	Μαρτίου
615.	Νικολὸς Μπούλης	- Γ΄	»	»	»	»
616.	Νικόλαος Σπανὸς	- Δ΄	Ζάχολη	»	23	Ἰουνίου
617.	καπετὰν Σταμάτης Κουμάνταρος	- Β΄	Ἀνάπλι	1690	14	Μαΐου
618.	Σταμάτης Κοπίδης	- Β΄	»	»	16	»
619.	παπα-Σταμάτης Θω- μᾶς καὶ ἀδελφὸς του Σπυρίδων	- Β΄	»	»	»	»
620.	Δημήτρης Φωκᾶς καὶ ἀδελφὸς του Νι- κολός	- Δ΄	»	»	»	»

621.	Ἰωάννης Παρα- σκευᾶ Λαζάρου	- Β΄-	»	»	»	»
622.	Νικ. Μπικιαούνης	- Β΄-	»	»	»	»
623.	Νικολὸς Καπετα- νάκης	- Β΄-	»	»	13	Σεπτεμβρ.
624.	Γιάν. Τιμηνόπουλος	- Δ΄-	»	»	»	»
625.	Γεωργάκης Καλλι- χαλκᾶς Σωτήρχος καὶ Νικολὸς ἀδελ- φός του	- Γ΄-	»	1691	12	Ἰουνίου
626.	χήρα Ἀφέντρα τοῦ Γεωργάκη Μακρῆ καὶ Σπηλιώτης γαμ- πρός της	- Δ΄-	»	»	9	»
627.	Κρεοῦζα Νικόλα	< >	»	»	11	»

Domenico di Rossi Archivista Publico feci copia in fede di chi etc.

Noi Stai Balbi Proveditor di Romania e sua provincia a qualunque attestiamo essere l'antenominato Domino Domenico di Rossi tale quale s'è sottoscritto degno di fede, in quorum etc.

Romania 26 Aprile 1698 S. N.

Jo Stai Balbi proveditor

Gioachin Cadamuro
Cancellier Publico